

UNIVERZITA KARLOVA
1. lékařská fakulta

Číslo výzvy:	02_16_015
Název projektu:	Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce
Číslo projektu:	CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002362
Příjemce:	Univerzita Karlova
Řídící orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

JIŘÍ BAREŠ – PŘEVODNÍK KLÍČOVÝCH POJMŮ ADIKTOLOGICKÉ TERMINOLOGIE

Studijní opora

Sjednocení terminologie a reflexe vývoje klíčových pojmů patří do základní kolekce výbavy každého oboru. Klíčovým zdrojem, jehož prostřednictvím se lze s vývojem a současnou podobou terminologie seznámit, je nově vytvořená/aktualizovaná „převodníková příručka“ pro anglicko-české a německo-české klíčové termíny.

Obor adiktologie prochází relativně rychlým vývojem a reflexe terminologie je v tomto smyslu velice náročná a nutná a někdy naráží na nejednoznačnost i z mezinárodní perspektivy, což se odráží v diskusi např. o samotném pojmu závislost atd. Slovník základních pojmů definuje/vymezuje podobu základní terminologie oboru, tj. specifikuje základní pojmy a vztahy mezi nimi, včetně významově souřadných pojmů či pojmů významově nadřazených či podřazených. Základní pojmový aparát oboru je důležitým předpokladem srozumitelnosti odborných dokumentů a jejich jednoznačnosti. Oborově specifickými pojmy jsou např. závislost, užívání, návyková látka, rizikové užívání atd.

Výkladový slovník navíc nabízí též vysvětlení pojmu v širších teoretických a historických souvislostech a slouží již též jako studijní podklad navazující a doplňující větší učební texty a monografie. V domácím prostředí tak máme k dispozici stále glosář základních pojmů zpracovaný doc. MUDr. et PhDr. Kamilem Kalinou, CSc., z roku 2001 (dostupný on-line na www-drogy-info.cz). Glosář základních pojmů se tak stal důležitým výchozím materiálem a prvním pokusem o sjednocení výkladu těchto pojmů. Výkladový slovník je prozatím chybějící dokument, který existuje pouze pro oblast primární prevence (Miovský et al. (2015). *Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny*).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

V mezinárodním kontextu nabízí dostupný zdroj Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti (EMCDDA), které poskytuje online glosář, avšak pouze základních chemických a biochemických pojmů v souvislosti se závislostí (www.emcdda.europa.eu). Podobné glosáře nalezneme i pod jinými institucemi, např. americká organizace NIDA (2019) nabízí popis základních adiktologických termínů. Mezinárodní asociace editorů adiktologických časopisů (ISAJE, 2019) poukazuje na terminologickou variabilitu napříč zeměmi a kulturami a obtížnost vytvořit jednotný rámec a doporučené postupy užívání termínů v anglickém jazyce. Právě v oblasti vědy a výzkumu je klíčové nalézt souhlasné stanovisko k užívaným termínům v oboru adiktologie. Současně je aktuálním trendem globalizace a propojování adiktologického světa napříč kontinenty. Příkladem je vznik mezinárodních kurikulů pro léčbu a prevenci pod hlavičkou mezinárodní organizace univerzit ICUDDR (www.icuddr.org). V oblasti výměny znalostí o rozvoji vzdělávacích programů v adiktologii a vzájemné podpory jejich vývoje je hledání společného jazyka klíčové.

Nově vzniklé/aktualizované převodníky nabízejí anglické a německé ekvivalenty k užívaným termínům v českém kontextu. Základní převodník překládá termíny z oblasti klinické adiktologie a služeb. Je doplněn přílohami obsahujícími přehled dokumentů, projektů, databází a legislativy. Příloha č. II pak nabízí přehled institucionální terminologie. Jedná se o komplexní seznam relevantních termínů potřebných pro porozumění mezinárodnímu adiktologickému kontextu a zároveň k přesnějšímu užívání termínů v rámci publikační činnosti.

Aktualizováno 1/2020.

Obsah

☐ **ČESKO-ANGLICKÝ PŘEVODNÍK ADIKTOLOGICKÉ TERMINOLOGIE**

Příloha I: Česko-anglický přehled relevantních dokumentů, projektů, databází a legislativy

Příloha II: Česko-anglický přehled relevantních institucí

☐ **ČESKO-NĚMECKÝ PŘEVODNÍK ADIKTOLOGICKÉ TERMINOLOGIE**

Příloha I: Česko-německý přehled relevantních dokumentů, projektů, databází a legislativy

Příloha II: Česko-německý přehled relevantních institucí

ČESKO-ANGLICKÝ PŘEVODNÍK ADIKTOLOGICKÉ TERMINOLOGIE

<p>ambulantní ~ (nezdravotnické) programy provozované NNO ~ adiktologická péče ~ adiktologické služby ~ doléčovací program ~ léčba/péče ~ léčebná a preventivní péče ~ poradenská a léčebná centra ~ služby/provoz ~ stacionární péče ~ zdravotní služby ~ zdravotnické zařízení (oboru psychiatrie)</p>	<p>outpatient ~ (non-healthcare) programmes operated by NGOs ~ addictological care ~ drug/addiction treatment services ~ aftercare programme ~ treatment/care ~ treatment and preventive care ~ counselling and treatment centres ~ services ~ day care ~ health services ~ healthcare facilities (in the field of psychiatry)</p>
abstinence	abstinence
abstinenční příznaky/syndrom	withdrawal symptoms/syndrome
abúzus látek nevyvolávajících závislost	abuse of non-dependence-producing substances/abuse of non-psychoactive substances ¹
abúzus psychoaktivních substancí	abuse of psychoactive substances ²
adaptivní chování	adaptive behaviour
<p>adiktolog ~ s odbornou/specializovanou způsobilostí ~ ve zdravotnictví ~ s osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu</p>	<p>addictologist ~ with a professional/specialist qualification ~ in healthcare ~ with a certificate to practise a health profession without expert supervision</p>
adiktologická ambulance	addiction treatment outpatient clinic
adiktologická ambulantní služba lékařská	outpatient addiction-specific medical service
adiktologická ambulantní služba zdravotnická nelékařská	outpatient addiction-specific non-medical health service
adiktologická klientela	addiction clients/addictological clients; drug-using clients ³
<p>adiktologická péče lékařská ~ nelékařská zdravotnická ~</p>	<p>addictological care/addictological services/addiction treatment services medical ~ non-medical healthcare-specific ~</p>
adiktologická péče zdravotní	addiction-specific healthcare
adiktologická prevence	addiction/addictology-specific/addictological prevention ⁴ ; drug prevention ⁵

¹ dg. F 55 dle MKN-10

² Obecné souhrnné označení diagnóz F10-F19 dle MKN-10.

³ Pouze v kontextu užívání návykových látek, nikoli jiných závislostí.

⁴ Termíny "prevention in addictology" a "addictology prevention" nejsou jako anglické ekvivalenty vhodné.

⁵ Pouze v kontextu prevence užívání návykových látek, nikoli jiných závislostí.

adiktologická rehabilitace	addiction rehabilitation
adiktologická terapie	drug treatment/therapy; addiction-specific therapy; addiction treatment; addictological therapy
adiktologická věda	addiction science
adiktologické ambulantní/ rezidenční centrum	outpatient/residential addiction treatment centre
adiktologické fórum	addictology forum
adiktologické poradenství	addiction counselling
adiktologické poruchy	addictological disorders
adiktologické služby	addiction treatment services/addictological services
adiktologické služby po výstupu z vězení	post-release addiction treatment services/addictological services
adiktologické služby ve vězení	prison-based addiction treatment services/addictological services
adiktologické zdravotní služby	addiction-specific health services
adiktologický pacient	addiction patient
adiktologický stacionář	addiction treatment day care centre
adiktologický výzkum (transdisciplinární)	(transdisciplinary) research in addictology/addictological research/addiction research
adiktologie	addictology
akademická hodnost	academic degree
akademické vzdělání	academic education
akademický (školní) rok	academic year
akademický pracovník	academic (professional)
akademický typ vzdělávacího vysokoškolského programu	academic higher education study programme
akční plán protidrogové politiky	drug policy action plan
akční plán realizace národní strategie protidrogové politiky	action plan for the implementation of the national drug policy strategy
akreditace služeb	service accreditation
akreditační komise	accreditation committee
akreditované pracoviště	accredited facility
akreditované zdravotnické bakalářské studium	accredited bachelor's degree study programme
akreditovaný kvalifikační kurz	accredited qualification course
aktuální užívání	current use
akutní ~ intoxikace ~ lůžko ~ psychický stav	acute ~ intoxication ~ bed ~ mental state/condition
akutní (lůžková) péče (standardní)	(standard) acute (inpatient) care
alespoň jedna zkušenost s užitím nelegální drogy v životě	lifetime use of illegal drugs
alkohol	alcohol
alkoholismus ⁶	alcoholism
alkoholová závislost	alcohol dependence/addiction
ambulance	outpatient clinic

⁶ V moderní adiktologii se dává přednost termínům problémové/škodlivé užívání alkoholu, resp. závislost na alkoholu

~ pro (ne)alkoholové závislosti ~ pro léčbu návykových poruch	~ for (non-) alcohol addiction ~ for the treatment of addictive disorders
ambulance/ordinace klinického psychologa	clinical psychologist's surgery/office ⁷
ambulance/ordinace lékaře specialisty	medical specialist's surgery/office ⁸
amfetamin	amphetamine
amnestická porucha	amnesic disorder
amnestický syndrom	amnesic syndrome
analýza potřeb	needs analysis; needs assessment
anamnéza závislosti na návykových látkách	history of substance addiction/ drug (addiction) history/substance addiction history
antipsychotika	antipsychotics (major tranquillisers)
anxiolytika	anxiolytics (minor tranquillisers)
aplikované neurovědy	applied neuroscience
asociální porucha osobnosti	antisocial personality disorder
AT ambulance ⁹	AT (outpatient) clinic/facility, alcohol/drug treatment clinic/centre
AT ordinace	alcohol/drug treatment outpatient facility
AT poradna	alcohol/drug counselling centre
atestační zkouška	specialisation ("attestation") examination
autorství	authorship (credit)
bakalářské/magisterské vzdělání	bachelor's/master's degree; bachelor's/master's-level education
bakalářské/magisterské zdravotnické studium	healthcare-specific bachelor's/master's degree study programme
bakalářský/magisterský studijní program	bachelor's/master's (degree) study programme
bažení	craving
behaviorální ~ pozorování ~ učení	behavioural ~ observation ~ learning
benzodiazepiny	benzodiazepines
bezdrogová zóna (ve věznici)	drug-free zone (in prison)
bezpečnost práce	occupational safety/safety at work
biochemie	biochemistry
biologická predispozice	biological predisposition
biologický faktor	biological factor
bio-medicínský přístup	bio-medical approach
bio-psycho-sociální model závislosti/přístup	bio-psycho-social model of addiction/approach
bio-psycho-socio-spirituální model závislosti	bio-psycho-socio-spiritual model of addiction
blízký (závislé osoby)	significant other ¹⁰
bloková praxe/stáž	block-scheduled internship/fellowship
buprenorfin	buprenorphine
buprenorfin získaný z černého trhu	diverted buprenorphine
bývalý uživatel drog	former drug user; ex-drug user
case management	case management
časná diagnostika a intervence	early assessment and intervention

⁷ *surgery* je britský výraz pro ordinaci či pracoviště lékaře apod. – v americké angličtině se používá výraz *office*

⁸ *surgery* je britský výraz pro ordinaci či pracoviště lékaře apod. – v americké angličtině se používá výraz *office*

⁹ "ordinace pro alkoholismus a jiné toxikomanie"

¹⁰ Osoba, která hraje významnou roli v životě závislého jedince a může mít vliv na jeho jednání, např. člen nejužší rodiny, partner(ka), kamarád(ka), případně někdo, koho daný jedinec považuje za svůj vzor.

časopis adiktologický ~ impaktovaný ~ oborový ~ odborný ~ recenzovaný ~ vědecký ~ s otevřeným přístupem ~	journal addiction (specialty) ~ impact factor ~ disciplinary ~ professional/ field-specific ~ peer-reviewed ~ scientific/scholarly ~ open-access ~
celonárodní dostupnost	nationwide availability
celopopulační úroveň	general population level
celoživotní prevalence	lifetime prevalence
celoživotní vzdělávání	lifelong education
centrum léčby závislosti na tabáku	tobacco addiction treatment centre
centrum metadonové substituce	methadone maintenance centre
centrum pro psychiatrii a rodinnou terapii	centre for psychotherapy and family therapy
certifikace odborné způsobilosti	certification of professional competency
certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence	certification of the professional competency of the providers of school-based prevention programmes
certifikační standardy	certification standards
certifikační výbor	certification committee
certifikát kvality	quality certificate
certifikátor	certifier
certifikovaný kurz (v oboru návykových nemocí)	certified (training) course (in addictive diseases)
cestovné	travel costs
chráněná dílna	sheltered workshop
chráněné ~ bydlení ~ zaměstnání	sheltered ~ housing ~ employment
chronická nemoc	chronic disease
chronické duševní onemocnění/ postižení	chronic mental illness/impairment
cílová skupina	target group
čistota drogy	drug purity
citace referenční ~ kritická ~ selektivní ~	citation referential ~ critical ~ selective ~
čtyřúrovňový model vzdělávání	four-level training model
další vzdělávání	further education
dekompenzace syndromu závislosti	decompensation of the dependence syndrome
délka výkonu trestu	period of imprisonment
denní (koždodenní) užívání drogy	daily drug use
denní stacionář	day care centre
depistáž	screening
deprese	depression
depresivní porucha	depressive disorder
desenzibilizační léčba	desensitisation treatment
destiláty	spirits
detašovaná terénní práce	seconded outreach work
detenční ústav	detention institution

děti a dospívající	children and adolescents
detoxifikace	detoxification
detoxifikace v domácím prostředí	detoxification in the home environment/home-based detoxification
detoxifikační oddělení/jednotka	detoxification ward/unit/department
dětská adiktologická péče/dětská adiktologie	addictological care specialising in children/addiction treatment services for children
dětská klinická psychologie	clinical child psychology
dětská psychiatrická léčebna	psychiatric hospital for children
dětská psychiatrie	child psychiatry
diagnostická a léčebná péče	assessment/diagnosis and treatment
diagnostický ústav	institution for juvenile delinquents and children with behavioural disorders
diagnostika	assessment/diagnosis
diagnóza	diagnosis
diety (stravné)	food allowances; per diem
diplomová práce	thesis
disertační práce	dissertation
diskrétní prostředí	confidential environment
dlouhodobá stáž	long-term fellowship
dlouhodobé užívání	long-term use
dobrovolná léčba	voluntary treatment
dobrovolný pracovník	volunteer/voluntary worker
doktorand	doctoral student
doktorské studium adiktologie	doctoral degree/ doctoral studies in addictology
doléčovací centrum/program	aftercare centre/programme
doléčování/doléčovací péče	aftercare
domácí péče	home care/domiciliary care
domov se zvláštním režimem	home with a special regimen
doporučené postupy v oboru adiktologie	recommended procedures in addictology
doporučování do příslušných zdravotnických a sociálních zařízení	referrals to the relevant healthcare and social facilities
dorostová adiktologická péče	addictological care specialising in adolescents
dosažení/podpora a udržení abstinence	achieving/supporting and maintaining/sustaining abstinence
dospělá populace	adult population
dostupnost (adiktologické péče)	1) availability ¹¹ 2) accessibility ¹² 3) affordability ¹³ 4) acceptability ¹⁴
dotace	subsidy
dotace a příspěvky samosprávy	local government subsidies and contributions
dotační řízení	subsidy proceedings
dotační systém	subsidy system
dotazníkové šetření	questionnaire survey
dovednosti	skills

¹¹ ve smyslu existence dané služby

¹² geografická dostupnost/přístupnost

¹³ finanční dosažitelnost

¹⁴ v širším společenském a kulturním kontextu

dovednosti pro život	life skills
dovednosti sebeovlivnění	self-management (skills)
dovednosti/strategie zvládání zátěžových situací (copingové dovednosti/strategie)	coping skills/coping strategies
drogová anamnéza	drug (use) history
drogová epidemiologie	drug epidemiology
drogová kariéra	drug career
drogová kriminalita	drug (-related) crime
drogová scéna otevřená ~ uzavřená ~	drug scene open ~ closed ~
drogová úmrtí	drug-related deaths
drogová závislost	drug addiction/dependence
drogové poradenství	drug counselling
drogové trestné činy	drug-related (criminal) offences
držení (drogy) pro vlastní potřebu	(drug) possession for personal use
duální diagnóza/porucha	dual diagnosis/disorder
duševní porucha	mental disorder
duševní poruchy a poruchy chování vyvolané účinkem psychoaktivních látek	mental and behavioural disorders due to psychoactive substance use ¹⁵
duševní zdraví	mental health
dysfunkční ~ chování ~ sociální zázemí	dysfunctional ~ behaviour ~ social environment
edukace	education
edukace klientů	client education
edukační terapie	educational therapy
efektivita	effectiveness
epidemiologie	epidemiology
epistemologický rámec	epistemological framework
ergoterapeut	occupational therapist, ergotherapist
ergoterapie	occupational therapy, ergotherapy
etická komise	ethics committee
etické zásady	ethical principles
etický kodex	code of ethics
etika	ethics
etoped	special needs education professional/special needs teacher
evaluace formativní ~ sumativní ~ normativní ~	evaluation formative ~ summative ~ normative ~
evaluace procesu/výsledku	process/outcome evaluation
evaluační nástroj	evaluation tool
evaluační studie	evaluation study
evidence	records, record keeping
exkurze	field trip
expert primární prevence	primary prevention expert

¹⁵ diagnostická kategorie MKN-10 (F10-F19)

expoze/vystavování podnětům	cue exposure
extáze (MDMA)	ecstasy
externě zajištěný	outsourced
externí pracovníci	external staff
fakulta	faculty ¹⁶
fakultní nemocnice	university hospital/teaching hospital
farmaceut	pharmacist
farmakologická léčba	pharmacological treatment/therapy
farmakoterapeutická intervence	pharmacological intervention
farmakoterapie	pharmacotherapy
fenetylamin	phenethylamine
fentanyl	fentanyl
fyzické zdraví	physical health
fyzilogický	physiological
garant/učitel praxe	internship coordinator
gerontoadiktologie/ geronto adiktologická péče	addiction treatment/addictological care for the elderly/specialising in the elderly; gerontological addiction treatment
grantová výzva	grant invitation
habilitační právo	the right to gain habilitation
habilitační řízení	habilitation procedure
halucinogenní houby	hallucinogenic mushrooms
halucinogeny	hallucinogens
harmonogram stáže	fellowship timetable
hašiš	hashish
hazardní hráčství/hraní (gambling)	gambling
hepatitida	hepatitis
heroin	heroin
HIV testování	HIV testing
hlásný systém	reporting system; warning/sentinel system
hlavní zkoušející ¹⁷	principle investigator
hodina (vyučovací)	lesson
hodnocení studenta	student evaluation (report)
hodnotitel	evaluator
hospitalizace	hospital admission/hospitalisation/admission to hospital
hraniční množství	threshold quantity
hygienická služba	public health service
hygienický servis	hygiene service
hyperprotektivní přístup	enabling behaviour
hypnotika	hypnotics
impakt faktor odborného časopisu	journal impact factor (JIF)
impulzivita	impulsivity
incidence	incidence
individuální ~ kontrakt ~ léčba	individual ~ contract ~ treatment

¹⁶ V americké angličtině se termínem *faculty* označují vysokoškolští pedagogové a vědecko-výzkumní pracovníci; pro fakultu jako organizační jednotku vysoké školy se v americkém prostředí užívají termíny *college, school* aj.

¹⁷ v kontextu klinických studií

~ (léčebný) plán ~ péče ~ poradenství ~ psychoterapie ~ terapeutické activity ~ zhodnocení	~ (treatment) plan ~ care ~ counselling ~ psychotherapy ~ therapeutic activities ~ assessment
informační servis	information service
informovaný souhlas	informed consent
injekční užívání drog	injecting drug use
injekční uživatelé drog	injecting drug users; people who inject drugs
intenzivní péče	intensive care
intenzivní užívání	heavy use
intenzivní uživatel drog/návykových látek	heavy drug/substance user
intermediární péče	intermediary care
internetové poradenství	internet counselling/ web-based counselling/ online counselling
interní směrnice	internal guidelines
interpersonální dovednosti	interpersonal skills
interpretace dat	data interpretation
interval spolehlivosti	confidence interval
intervence výchovná ~ vzdělávací ~ zdravotní ~ sociální ~	intervention educational ~ training ~ health ~ social ~
intervenční skupina	intervention group
intoxikace (alkoholem)	intoxication (with alcohol)
intrapersonální rozvoj	intrapersonal development
jednodenní ~ adiktologické péče ~ hospitalizace ~ péče (stabilizace) ~ péče na lůžku ~ stabilizace	one-day ~ addictological care/addiction treatment services ~ hospitalisation ~ care (stabilisation) ~ inpatient care ~ stabilisation
jednotka	unit
jednotka intenzivní péče	intensive care unit
jízdné	travel costs
jmenovací (profesorské) řízení	appointment procedure
kanabinoidy	cannabinoids
kapacita lůžkové péče	inpatient care capacity
kapilární krev	capillary blood
katamnéza	follow-up
katinon	cathinone
kazuistika	case study
klíčový indicator	key indicator
klient	client
klinická ~ adiktologie ~ erudice	clinical ~ addictology ~ expertise

~ kazuistika ~ práce ~ zkouška	~ case study ~ work ~ examination
klinický ~ adiktolog ~ adiktolog-školitel ~ psycholog ~ výzkum	clinical ~ addictologist ~ clinical addictology trainer ~ psychologist ~ research
klinický lůžkový provoz	inpatient clinical services
klinik	clinical practitioner/clinician
kodein	codeine
kofein	caffeine
kognitivně-behaviorální terapie	cognitive behavioural therapy (CBT)
kognitivní	cognitive
kokain	cocaine
kombinované studium	part-time study/studies
komorbidita	comorbidity
kompetence	competency/competence
komplexní ~ diagnostika ~ systém péče	comprehensive ~ assessment ~ system of care/services
komplikující faktory	complicating factors
komunitní péče/služby	community care/services
komunitní psychoterapie	community psychotherapy
konopí/konopné látky/konopné drogy	cannabis
kontaktní a poradenské služby	drop-in and counselling services
kontaktní centra a terénní programy (nizkoprahové programy)	drop-in centres and outreach programmes (low-threshold programmes)
kontaktní centrum/program/služba	drop-in centre/ programme/service ¹⁸
kontaktní osoba	contact person
kontaktní práce	(frontline) contact work ¹⁹
kontrola impulsivity	impulse control
kontrolní skupina	control group
kontrolované pití	controlled drinking
krajské centrum prevence	regional prevention centre
krajský ~ protidrogový koordinátor ~ školský koordinátor prevence ~ úřad	regional ~ drug coordinator ~ school prevention coordinator ~ authority
krátká intervence/terapie	brief intervention/therapy
krátké poradenství	brief counselling
krátkodobá ~ léčba závislosti v psychiatrické léčebně ~ stáž ~ ústavní péče	short-term ~ addiction treatment in a psychiatric hospital ~ fellowship ~ institutional treatment

¹⁸ viz poznámka u hesla *kontaktní práce*

¹⁹ Kontaktní práce se realizuje jak v rámci kontaktních center (drop-in), tak terénních programů (outreach). Pro kontaktní práci se často užívá anglický ekvivalent "outreach work". V koncepci specializovaných adiktologických služeb se v zájmu přesného vymezení jednotlivých typů intervencí pracuje i s termínem "contact work", kterým se označuje kontaktní práce obecně.

krátkodobá a střednědobá ~ odvykáací léčba ~ ústavní léčba	short- and medium-term ~ addiction treatment ~ institutional/inpatient treatment
kriminalita	crime/criminality/delinquency
kriminální anamnéza	criminal history
kriminologie	criminology
krizová intervence	crisis intervention
krizové centrum	crisis centre
krizové poradenství	crisis counselling
krví přenosné nákazy	blood-borne infections
kurikulum	curriculum
kurz základů adiktologie	basic course in addictology/course in the basics of addictology
kvalifikace	qualification
kvalifikační požadavky	qualification requirements
kvalifikační příprava v nelékařském zdravotnickém oboru adiktologie	professional education in addictology as a non-medical healthcare specialisation
kvalifikovaný ~ klinický adiktolog ~ pracovník	qualified ~ clinical addictologist ~ staff member
kvalita a bezpečí služeb	quality and safety of services
kvalita života	quality of life
kvalitativní výzkumná metoda	qualitative research method
kvantitativní výzkumná metoda	quantitative research method
kvótní výběr	quota sampling
laboratorní vyšetření	laboratory test(s)
léčba krátkodobá ~ střednědobá ~ dlouhodobá ~	treatment short-term ~ medium-term ~ long-term ~
léčba závislostí	addiction treatment/drug treatment
léčba závislosti na návykových látkách	treatment of drug/substance dependence; drug/substance addiction treatment
léčebná a preventivní péče	therapeutic and preventive care
léčebná epizoda	treatment episode
léčebná modalita	treatment modality
léčebna pro léčbu závislostí	addiction treatment institution/hospital
léčebná rehabilitace	therapeutic rehabilitation
léčebna se specifickým programem	hospital with a specific programme
léčebné konopí	medicinal/medical cannabis
léčebné služby	treatment/therapeutic services
léčebný program	treatment/therapeutic programme
léčivý přípravek	medicinal product
legislativní rámec	legal/legislative framework
lékař-adiktolog	physician-addictologist; physician who is also an addictologist
lékař-psychiatr	physician-psychiatrist
lékařská adiktologie	medical addictology
lékařská ordinace pro návykové poruchy	medical clinic for addictive disorders
lékařská péče v oboru adiktologie	addictology-specific medical care

lékařská specializace	medical specialisation
lékařské vyšetření	medical examination
lektor	teacher/trainer
letní škola	summer school
lůžko pro jednodenní hospitalizaci	one-day hospitalisation bed
lůžková ~ detoxifikace ~ zdravotní služba ~ zdravotní/zdravotnická péče	inpatient ~ detoxification ~ health service ~ healthcare
lůžková adiktologické péče	inpatient addictological care/addiction treatment services
lůžková péče dlouhodobá ~ intenzivní ~ následná ~ standardní ~	inpatient care long-term ~ intensive ~ follow-up ~ standard ~
lůžkové (adiktologické) služby	inpatient (addiction treatment/addictological) services
lůžkové (zdravotnické/psychiatrické) zařízení	inpatient (healthcare/psychiatric) facility
lůžkový provoz	inpatient services
marihuana	marijuana
matching ²⁰	matching
medicínská adiktologická péče	medical addiction treatment services/addictological care
medicínský model závislosti/model závislosti jako nemoci	medical model of addiction/ addiction as a disease model
medik	medical student
mefedron	mephedrone
metabolit	metabolite
metadon	methadone
metadonové substituční centrum	methadone substitution centre
metamfetamin	methamphetamine
metodické centrum	methodological and guidance centre
metodické vedení	methodological guidance
metodik prevence	prevention worker
metodologie	methodology
mezioborový přístup	interdisciplinary approach
meziresortní	intergovernmental/inter-agency
minimalizace škod/rizik	harm/risk reduction
minimální preventivní program (základních škol)	(school-based) basic preventive programme
míra response	response rate
míra retence (udržení klienta v léčbě)	retention rate
místní dostupnost	local availability
místní šetření ²¹	on-site inspection
mladí dospělí	young adults
mlčenlivost	confidentiality

²⁰ přiřazení adekvátní intervence dané cílové skupině a jejím potřebám

²¹ v kontextu certifikačního řízení

model psychologický ~ psychosociální ~ sociologický ~ pedagogický ~ biomedicínský ~ kognitivní ~ založený na informacích ~ sociologický ~ vývojový ~	model psychological ~ psycho-social ~ sociological ~ educational ~ biomedical ~ cognitive ~ information ~ sociological ~ developmental ~
model komplexního vlivu sociálního prostředí	comprehensive social influence model
model sociálního vlivu	social influence model
model závislosti	addiction model, model of addiction
model změny	change model
monitorovací list ²²	monitoring sheet
morfin	morphine
mortalita, úmrtnost	mortality
motivace	motivation
motivační cyklus změny	motivational cycle of change
motivační rozhovor/trénink	motivational interviewing/training
multidisciplinární přístup	multidisciplinary approach
multifunkční program	multipurpose programme
mužské/ženské lůžkové oddělení	men's/women's inpatient ward
na důkazech založené rozhodování	evidence-based decision making
nadměrné jednorázová konzumace alkoholu	heavy episodic consumption of alcohol (binge drinking)
nadregionální	transregional
nadstavbové tréninkové/vzdělávací aktivity	extension training/education activities
nádstavbový vzdělávací program	extension training programme
náhlá nemoc	sudden illness
náhlé zhoršení chronické nemoci	sudden exacerbation of chronic disease
náhodný výběr	random sampling
nákladnost	cost
nákladová analýza	cost-benefit analysis
nákladová efektivita	cost-effectiveness
nákladově efektivní léčba	cost-effective treatment
náklady na stáž	costs of fellowship
náplň praxe	internship programme
narativní výzkum	narrative research
nárazové pití ²³	binge drinking
národní protidrogová strategie	national drug strategy
národní systém primární prevence	national prevention system
následná péče	aftercare (services)
následná péče po propuštění z výkonu trestu	post-release aftercare
následná péče v civilním sektoru	post-release/post-penitentiary care in the community; aftercare in the community
nástavbová kvalifikační příprava v nelékařském zdravotnickém oboru adiktologie	extension qualification in addictology as a non-medical field

²² v kontextu realizace stáží

²³ jednorázová konzumace nadměrné dávky alkoholu (5 a více sklenic alkoholického nápoje při jedné příležitosti)

nástavbová specializace	extension specialisation studies
nástavbový ~ kurz ~ obor návykové nemoci ~ specializační program	extension ~ course ~ specialisation programme in addictive diseases ~ specialisation programme
nástup na praxi	start/commencement of internship
nástup účinku (drogy)	onset
navazující (adiktologická) péče/program	follow-up (addictological) care/programme
navazující studijní program	follow-up study programme
návyková látka	(addictive) substance
návyková porucha	addictive disorder
návykové chování	addictive behaviour
nealkoholové návykové látky	non-alcohol substances/substances other than alcohol
nedovolené nakládání s OPL	unauthorised handling of narcotic and psychotropic substances
nedovolený obchod s OPL	illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances
nefatální intoxikace drogami	non-fatal drug intoxications
negativní myšlení	hopelessness
nelátková závislost	non-substance addiction
nelegální výroba a distribuce drog	illicit production and distribution of drugs
nelegální/nezákonná psychoaktivní látka/droga	illegal/illicit psychoactive substance/drug
nelékařská zdravotní péče	non-medical healthcare (service)
nelékařská zdravotnická odbornost	non-medical health profession
nelékařská zdravotnická profese „adiktolog“	non-medical health profession of an “addictologist”
nelůžková denní léčba	outpatient day care treatment
nemocniční léčba	inpatient treatment
nespecializovaná oddělení psychiatrických léčeben/nemocnic	non-specialised wards of psychiatric hospitals
nespecializovaná služba	non-specialised service
nestátní (nezisková) organizace	non-governmental (non-profit) organisation
nestátní zdravotnické zařízení	non-governmental healthcare facility
nezdravotní služby	non-healthcare-specific services
nezdravotnická ambulantní péče	non-health outpatient care
nezdravotnická profese	non-health profession
nezdravotnické zařízení	non-healthcare facility
nezdravotnický pracovník	non-health professional
nikotin	nicotine
nízkoprahová služba	low-threshold service
nízkoprahový program/klub pro děti a mládež	low-threshold programme/club for children and young people
NNO	NGO
normativní přesvědčení	normative belief
nové syntetické drogy	new synthetic drugs (“legal highs”)
novelizace (právního předpisu)	amendment
nutkavé a impulzivní poruchy	compulsive and impulsive disorders
nutriční terapeut	nutrition therapist

občanská veřejnost	the community/the public
obecná populace	general population
obecně prospěšné práce	community service
obnova fyzického a psychického zdraví	recovery of physical and mental health
obnovení rodinných vztahů	reestablishment of family ties
obor	field (of study)
obor návykových nemocí	(field of) addictive diseases
oborová grantová kancelář	field grant office
oborová rada	subject board
ochranné léčení	compulsory (court-ordered) treatment
ochranné léčení protialkoholní/ protitoxikomanické	compulsory alcohol/drug treatment
očkování	inoculation/vaccination
očkování proti hepatitidě	hepatitis vaccination
odborná obec/odborná veřejnost	professional community
odborná péče/pomoc	professional care/help
odborná praxe ²⁴	internship
odborná společnost	professional society/association
odborná stáž ²⁵	fellowship
odborná způsobilost	professional qualification/professional competency
odborná způsobilost bez odborného dohledu	professional qualification without expert supervision
odborná způsobilost služeb pro uživatele drog	professional competency of drug services
odborné posouzení	professional assessment
odborné vedení	expert supervision
odborník z praxe	practitioner
odbornost	expertise; specialisation
odborný adiktologický nelékařský pracovník	non-medical addiction treatment professional
odborný pracovník	professional
odborný rozvoj	professional development
oddělení (nemocniční)	ward/department
oddělení pro diferencovaný výkon trestu (dobrovolná léčba)	department for differentiated service of a sentence (voluntary treatment)
oddělení pro léčbu závislosti	addiction treatment ward/unit/department
oddělení pro výkon ochranné protitoxikomanické léčby ve věznicích	department for undergoing compulsory drug/substance use treatment in prisons
odměna	reward
odpolední stacionář	day care centre offering afternoon stays
odvykací léčba (závislosti)	drug/addiction treatment
odvykací příznaky	withdrawal symptoms
odvykací program	drug treatment programme
odvykací stav	withdrawal (state) ²⁶
odvykací syndrom/syndrom z odnětí drogy/abstinenční syndrom	withdrawal syndrome
odvykání	recovery

²⁴ Praktická část výuky studijních programů vysokých škol probíhající v organizacích poskytujících adiktologické či jiné služby.

²⁵ Odborná účast vědeckých, výzkumných, klinických či dalších pracovníků na chodu organizací, kde jsou stáže uskutečňovány, realizovaná v rámci jejich stávajícího zaměstnání.

²⁶ dílčí diagnostická kategorie MKN-10

ohrožení pod vlivem návykové látky ²⁷	endangerment under the influence of an addictive substance
ohrožený jedinec	at-risk/vulnerable individual
omamné a psychotropní látky	narcotic and psychotropic substances
operační manuál	operating manual
opiát	opiate
opiátová substituce	opioid substitution
opioid	opioid
opioidový agonista	opioid agonist
ordinační hodiny	office hours
organická rozpouštědla	volatile solvents
organizační dostupnost	organisational coverage and availability
orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)	agencies responsible for the social and legal protection of children; child care authorities
orientační test	quick test; screening test
ošetřovatelství	nursing care
osobní bezpečnost	personal safety
osobní hygiena	personal hygiene
osobní pohoda	well-being
osobní rozhovor ²⁸	face-to-face interview
osobnostní rys	personality trait
osoby experimentující s návykovými látkami	persons experimenting with addictive substances/drug experimenters
osoby ohrožené ~ patologickým hráčstvím ~ užíváním návykových látek	persons/individuals/people at risk of ~ pathological gambling ~ drug use
osoby s problematikou nelátkových závislostí	persons with addictive disorders not related to substances
osoby škodlivě užívající návykové látky	persons engaging in the harmful use of addictive substances
osvědčení	certificate/certification
osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (pro povolání adiktolog ve zdravotnictví)	certificate to practise a health profession (of an addictologist in healthcare) without expert supervision
osvěta	education/information dissemination
pacient	patient
pacient/klient ve výkonu trestu	patient/client serving a prison sentence
paliativní péče	palliative care
paměť	memory
paranoidní psychóza	paranoid psychosis
partnerská terapie	partner therapy
patologické hráčství	pathological gambling
patologický hráč	pathological gambler
paušální odměna	lump sum compensation
péče před koncem výkonu trestu	pre-release care
pečovatelská služba	domiciliary care
pedagog	education professional/educator

²⁷ trestný čin

²⁸ metoda sběru dat

pedagogická erudice	teaching expertise
pedagogicko-psychologická poradna	pedagogical and psychological counselling centre
perorální užití/podání	oral use/administration
personál	staff
pervitin (metamfetamin)	pervitin (methamphetamine)
pěstírna	cultivation site
pěstování konopí k léčebným účelům	cultivation of cannabis for medical purposes
physician	physician/medical doctor
pilotní implementace/ověření	pilot implementation/testing
písemné zhodnocení	evaluation report
plán postupu péče o klienta	client care plan
plán praxe	internship plan
plán programu a jeho příprava	programme planning and preparation
pobytové služby	residential/inpatient services
podmiňování	conditioning
podborová komise	sub-disciplinary panel
podpora zdraví	health promotion
podpůrná psychoterapie / podpůrně psychoterapeutické aktivity	supportive psychotherapy
pohlavně přenosné onemocnění	sexually transmitted disease
pojištění odpovědnosti za škodu	damage liability insurance
pokročilý preventivní pracovník	advanced prevention professional
pokrytí službou	service coverage
polyvalentní adiktologická péče	multifaceted addictological care
polyvalentní užívání drog/ uživatel drog	polydrug use/(er)
pomáhající profese	helping profession
populační (dotazníkový) průzkum	population (questionnaire) survey
poradenské služby	counselling services
poradenství (v oblasti prevence a léčby závislosti)	counselling (on addiction prevention and treatment)
poradna pro odvykání kouření	smoking cessation counselling centre
porucha ~ osobnosti ~ příjmu potravy	disorder personality ~ eating ~
poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek	mental and behavioural disorders due to psychoactive substance use ²⁹
poruchy z užívání návykových látek/psychoaktivních látek/substancí	substance-related disorders (DSM-IV); substance use disorders
poruchy způsobené kombinací látek	polydrug use disorders
poruchy způsobené užíváním alkoholu	alcohol use disorders
poruchy způsobené užíváním návykových látek	substance/drug use disorders
poskytovatel odborné praxe	internship provider
poskytovatel programu/služby	programme/service provider
postgraduální ~ doktorský studijní program ~ výuka v oboru adiktologie	postgraduate ~ doctoral study programme ~ academic programme in addictology
postižení (porucha)	impairment

²⁹ diagnostická katgorie MKN-10

postpenitenciární péče	post-release care
posudek recenzenta	reviewer's report
potence marihuany	potency of (the) marijuana
potlačit odvykací příznaky	suppress withdrawal symptoms
potravinový servis	food service
potvrzení o stáži	fellowship completion certificate
povinná bloková výuka	compulsory training block
povinná praxe	mandatory work experience
pracoviště	workplace/site/facility/centre
pracovní terapie	occupational therapy
pracovníci v pomáhajících profesích	helping professionals
pracovníci z oblasti protidrogové politiky	policy makers
pracovník v klinické praxi	clinical professional/clinical practitioner
pracovník v prevenci	prevention worker/practitioner
praktická příprava/výuka studentů	hands-on training of students
praktický lékař	general practitioner (GP)
praktický výkon	practical intervention
pravidelné užívání	regular use
pravidelní uživatelé konopných látek	regular cannabis users
právní a sociální asistence	legal and social assistance
právní minimum	basics of the law
praxe v oboru	work experience in the field
praxe v adiktologických službách	practical experience in addiction services
přechovávání OPL a jeďů pro vlastní potřebu	possession of narcotic and/or psychotropic substances or poisons for personal use
přecitlivělost	anxiety sensitivity
předávkování (drogami)	(drug) overdose
předávkování nelegálními drogami	overdoses on illicit drugs
předčasné ukončení léčby	early termination of treatment
předcházení a tlumení abstinčního syndromu	prevention and control of withdrawal syndrome
předléčebná fáze	pre-treatment phase
předlékařská pomoc	pre-medical aid
předlékařské zhodnocení	pre-medical assessment
předmět (vyučovací)	course; subject ³⁰
pregraduální	(under-) graduate
pregraduální výuka / výukový program	(under-) graduate education/teaching programme
přehled/přehledový článek/přehledová studie	review (article/paper/study)
prekurzory drog	drug precursors
přerušování užívání návykové látky	interruption of the use of an addictive substance
přestupek	misdemeanour/administrative offence
prevalence užívání návykových látek	prevalence of substance use
prevalence v posledních 30 dnech	prevalence in the past/last 30 days
prevalenční odhad/studie	prevalence estimate/study
prevence	prevention
všeobecná ~	universal/general ~
selektivní ~	selected ~
indikovaná ~	indicated ~

³⁰ Angličtina rozlišuje mezi předmětem jako předmětem studia – „subject“ (např. psychoterapie) a částí kurikula - „course“ (např. Úvod do psychoterapie).

prevence ~ drogové recidivy ~ kriminální recidivy ~ rizikového chování	prevention of ~ relapse into drug use ~ re-offending ~ risk behaviour
prevence a léčba drogových závislostí	prevention and treatment of drug addiction/drug addiction prevention and treatment
prevence kriminality	crime prevention
prevence předávkování	overdose prevention
prevence relapsu	relapse prevention
prevence užívání návykových látek	prevention of substance use/substance use prevention/drug prevention
prevence v adiktologii	<i>viz adiktologická prevence a prevence užívání návykových látek</i>
preventivní program	preventive/prevention programme
prezenční forma studia	full-time study format
přídavné sezení ³¹	booster session
příjemci primárně preventivních programů	beneficiaries of prevention programmes
přijímání rozhodnutí založených na objektivních skutečnostech a vědecky podložených poznatcích	evidence-based decision making
příklady/programy dobré/nelepší praxe	good/best practice(s) (examples/programmes)
primárně preventivní minimum	prevention minimum
primárněpreventivní pracovník/program	prevention professional/programme
primární droga	drug of choice/primary drug
primární léčba/péče	primary treatment/care
primární prevence	(primary) prevention
případová práce	casework
případová studie	case study
přístupy vstřícné ke klientovi	client-friendly approaches
probační program	probation programme
problémové užívání alkoholu/pití	problem alcohol use
problémoví uživatelé drog/návykových látek	problem drug/substance users
proces změny	change process
procesuální závislost	process addiction
profesionál z adiktologických služeb	addiction professional
profesní ~ erudice ~ kompetence	professional ~ expertise ~ competence/competency
profesní růst	career/professional growth
profesní typ vzdělávacího vysokoškolského programu	professional higher education study programme
program aktivního vyhledání cílové skupiny	programme intended to reach out to specific target groups
program školní prevence užívání návykových látek	school-based substance use prevention programme
program specializačního vzdělávání	specialist education programme
program specifické primární prevence	specific prevention programme
program vrstevnické podpory	peer work programme

³¹ Dplňková/rozšiřovací intervence, většinou v návaznosti na preventivní nebo edukativní program.

programy následné péče	aftercare programmes
programy NNO ve věznicích	NGO programmes in prisons
programy sociálních služeb	social service programmes
projektové řízení	project management
promořenost	seroprevalence
prosazování/vymáhání práva	law enforcement
prostředí noční zábavy	nightlife setting
prostředí zábavy	recreational setting
protektivní faktor	protective factor
protialkoholní poradna	alcohol counselling centre
protidrogová politika	drug policy
protidrogová prevence	drug prevention
protivirová léčba	antiviral treatment
provedení a zhodnocení programu	programme delivery and evaluation
průběžná praxe/stáž	continuous internship/fellowship
průzkum	survey
prvožadatel (o léčbu)	individual demanding treatment for the first time/first treatment demand
pseudoefedrin	pseudoephedrine
psychiatr	psychiatrist
psychiatrická ~ klinika ~ komorbidita ~ léčebna pro děti/dospělé ~ léčebna/nemocnice pro léčbu závislostí ~ péče	psychiatric ~ department ~ comorbidity ~ hospital/institution for children/adults ~ hospital for addiction treatment ~ care
psychiatrická ambulance/ordinace	outpatient psychiatric clinic/facility
psychiatrické ~ oddělení nemocnice ~ vyšetření	psychiatric ~ ward in (a) hospital ~ assessment
psychiatrie sociální ~	psychiatry social ~
psychický stav	mental condition/state
psychoaktivní látka	psychoactive substance; mood-altering substance
psychoaktivní léky	psychoactive medication
psycholog	psychologist
psychologická ~ diagnostika ~ péče ~ predispozice	psychological ~ assessment ~ care ~ predisposition
psychologické vyšetření	psychological assessment/examination
psychologický faktor	psychological factor
psychologie	psychology
psychosociální rehabilitace	psychosocial rehabilitation
psychoterapeutická intervence	psychotherapeutic intervention
psychoterapeutický výcvik	psychotherapeutic training
psychoterapie	psychotherapy
psychotická porucha	psychotic disorder
publikační činnost	publication activities
randomizované kontrolované	randomised controlled trial

hodnocení/studie	
recenzent	reviewer
recidiva	recurrence
redukce konzumace/ užívání návykových látek	reduced consumption/use of addictive substances
redukce rizik	harm reduction/risk reduction
reflektivní naslouchání	reflective listening
regulovaný zdravotnický nelékařský obor	regulated non-medical health profession
rekreační uživatelé drog	recreational drug users
relaps	relapse
remise	remission
represe	(law) enforcement
reprezentativní průzkum	representative survey
rešerše	literature search
resocializace	social reintegration/social rehabilitation
resocializace	social reintegration
resort	government department/portfolio; ministerial portfolio
respondent	respondent
rezidenční léčba/péče v terapeutických komunitách	residential treatment/care in therapeutic communities
rezidenční program/služby	residential/inpatient programme/services
režim	regimen
režimové aktivity/opatření	regimen-based activities/measure
řzení pod vlivem alkoholu	drink driving
řzení pod vlivem alkoholu/drog	driving under the influence of alcohol/drugs; impaired driving
rizika spojená s užíváním návykových látek	risks associated with substance use/drug-related risks
rizikové komunity	at-risk/vulnerable communities
rizikové prostředí užívání návykových látek	risk environment of substance use
rizikové užívání alkoholu	hazardous/risky alcohol use
rizikový faktor	risk factor
ročník	year of study/studies
rodinná terapie	family therapy
rostlinné drogy	herbal drugs
rovný přístup ke garantované kvalitě služby	equal access to guaranteed quality of services
rozhovor	interview
polostrukturovaný ~	semistructured ~
rozvojový projekt	development project
rukopis (odborného článku)	manuscript
samostatná nelékařská zdravotnická odbornost	independent non-medical health specialisation
sanitář	medical orderly
sázková hra	betting game; gambling game
sběr dat	data collection
sběr injekčního materiálu	collection of injecting paraphernalia/equipment
sběr statistických údajů	collection of statistical data
screeningový nástroj	screening tool
sdílení jehel a stříkaček	sharing of needles and syringes
sebehodnocení	self-esteem
sebemedikace/automedikace	self-medication

sebeocení	self-appraisal
sebepojetí	self-concept
sebepoškozování	self-harming
sebeposuzovací dotazník	self-reporting questionnaire
seberegulace/autoregulace	self-regulation
sebeúcta	self-respect
sebeuvědomění	self-awareness
sedativa	sedatives
sektor výzkumný ~ neziskový ~ veřejný ~ soukromý ~	sector research ~ non-profit ~ public ~ private ~
seminář	seminar
sexuálně rizikové chování	high-risk sexual behaviour
šikana	bullying
síťování	networking
síťování služeb	networking of services/service networking
situační intervence	situational intervention
škodlivé ~ užívání ~ pití ~ užívání návykových látek	harmful ~ use ³² ~ alcohol use/drinking ~ substance use
školení	training (programme/event)
školení o BOZP	occupational health and safety training
školící pracoviště	training facility
školitel	trainer
školní metodik prevence	school prevention worker
školní poradenské pracoviště	school counselling service
školní prevence užívání návykových látek	school-based prevention of substance use/school-based drug/substance use prevention
školská (primární) prevence	school-based prevention
školské zařízení	educational facility
školský koordinátor	school coordinator
školský pracovník	education professional
školství	system of education/education system; school system ³³
skrytá populace	hidden population
skupinová práce	group work
skupinová psychoterapie	group psychotherapy
skupinové terapeutické aktivity	group therapy activities/group therapeutic activities
služba	service
služby adiktologické péče	addiction treatment services
služby jednodenní péče	one-day care services
služby následné péče	aftercare services
služby v oblasti duševního zdraví	mental health services

³² dílčí diagnostická kategorie MKN-10

³³ Výraz „school system“ obvykle nezahrnuje instituce vysokého školství.

smlouva o zabezpečení odborné praxe	internship contract
smrtečná dávka	lethal dose
smrtečné předávkování	fatal overdose
snížení užívání návykové látky	reduction of the use of an addictive substance
snížování dostupnosti/nabídky drog	drug supply reduction
snížování poptávky po drogách	drug demand reduction
snížování rizik/škod	harm reduction
sociálně patologické jevy ³⁴	social pathologies
sociálně vyloučená lokalita	socially excluded area/community
sociálně-právní poradenství	social and legal advice/counselling
sociální ~ agentura ~ dovednosti ~ faktor ~ fungování ~ hospitalizace ~ péče ~ poradenství ~ práce ~ pracovník ~ prevence ~ prostředí ~ rehabilitace ~ reintegrace ~ služby ~ stabilizace ~ vyloučení ~ začleňování	social ~ agency ~ skills ~ factor ~ functioning ~ hospitalisation ~ care ~ counselling ~ work ~ worker/ social (care) professional ~ prevention ~ environment/milieu ~ rehabilitation ~ reintegration ~ services ~ stabilisation ~ exclusion ~ inclusion
socioterapie	sociotherapy
somatická komorbidita	physical/somatic comorbidity
somatická stabilizace	physical stabilisation
somatický ~ odvykací stav ~ stav	physical ~ withdrawal state ~ condition
soudem nařízené ochranné léčení	court-ordered compulsory treatment
soudnělékařské oddělení	forensic medicine department
soudní praxe	judicial practice
soudní znalec	(court-appointed) forensic expert
soustavná praxe	continuous work experience
spádová oblast	catchment area
spádovost	territoriality
specializační ~ obor ~ příprava v oboru klinická adiktologie ~ příprava/vzdělávání (klinických) adiktologů ~ příprava/vzdělávání lékařů v oboru adiktologie	specialist ~ field ~ education in clinical addictology ~ education of (clinical) addictologists ~ education/training (programme) in addictology for physicians/medical doctors

³⁴ Tento výraz je v poslední době nahrazován termínem „rizikové chování“.

specializovaná ~ adiktologická ambulance pro děti a dorost ~ adiktologická péče (pro seniory) ~ adiktologická služba ~ ambulantní/lůžková adiktologická péče ~ léčba pro uživatele drog ~ lékařská adiktologická ordinace ~ oddělení pro děti ohrožené drogovou závislostí v pobytových zařízeních speciálního školství ~ způsobilost v oboru adiktologie	specialised ~ outpatient addiction treatment centre/clinic for children and adolescents ~ addictological care (for senior citizens/the elderly) ~ addiction treatment service ~ outpatient/inpatient addiction treatment/addictological services ~ drug treatment ~ medical addiction treatment clinic ~ units for children at risk of drug addiction in residential special education facilities ~ qualification in addictology
specializovaná ambulantní péče	specialised outpatient care
specializované ~ centrum opiátové substituční léčby ~ oddělení pro výkon ochranného léčení se zaměřením na závislosti ~ služby pro uživatele drog	specialised ~ centre for opioid substitution treatment ~ wing for compulsory addiction treatment ~ drug services
specializovaný program následné péče	specialised aftercare programme
speciální pedagog	special education professional/special needs teacher
specifická prevence	specific prevention
spontánní zotavení	spontaneous recovery
správní orgán	administrative authority
stabilizace akutních intoxikací	acute intoxication management
stabilizace krizí	crisis management
stabilizace relapsů	relapse management
stabilizační jednotka	stabilisation unit
stabilizační léčba/lůžko	stabilisation treatment/bed
stacionář	day care centre
stacionární léčba	day treatment
stacionární program	day care programme
standardy kvality	quality standards
statisticky významný	statistically significant
státní (finanční) dotace/příspěvky	state/government (financial) subsidies/contributions
státní organizace	governmental(al)/public organisation
státní rozpočet	state/national budget
statutární zástupce	statutory representative
stav akutní dekompenzace	acute decompensated state
stážista	visiting fellow
stážovné	fellowship fee
stimulancia	stimulants
stravné	per diem allowances
středně pokročilý preventivní pracovník	intermediate prevention professional
střednědobá ~ léčba závislosti v psychiatrické léčebně ~ ústavní péče	medium-term ~ addiction treatment in a psychiatric hospital ~ institutional treatment

střední škola	(upper) secondary school ³⁵
střet/konflikt zájmů	conflict of interest
strukturovaný ~ doléčovací program ~ klinický rozhovor	structured ~ aftercare programme ~ clinical interview
studijní program adiktologie	study programme in addictology/addictology study programme
studium adiktologie bakalářské ~ magisterské ~	study programme/studies/degree in addictology bachelor's ~ master's ~
styčný pracovník	liaison staff member
subjektivně vnímané riziko	perceived risk
substituční léčba ~ v ordinacích psychiatrů a praktických lékařů pro dospělé ~ ve věznicích	substitution treatment/therapy ~ provided by psychiatrists and general practitioners for adults ~ in prisons
substituční program/středisko	substitution programme/centre
superspecializované nadregionální zařízení	superspecialised transregional facility
supervize	supervision
supervizor	supervisor
surové opium	raw opium
svépomocná skupina	self-help group
syllabus předmětu	course syllabus
syndrom závislosti	dependence syndrome ³⁶
syntetické drogy	synthetic drugs
system ~ (průběžného) celoživotního vzdělávání adiktologů ~ adiktologických služeb ~ certifikace odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog ~ péče v oboru adiktologie ~ zdravotní péče v oblasti duševního zdraví	system ~ of (continuous) lifelong education of addictologists ~ of addiction treatment services ~ for certifying the professional competences of drug services ~ of addictological care/addiction treatment services ~ of mental healthcare
systematický přehled	systematic review
tabák	tobacco
těkavé látky	inhalants
teoretická ~ východiska ~ výuka	theoretical ~ background ~ curriculum/instruction
teoretická a praktická způsobilost	theoretical and practical competences
terapeut	therapist
terapeutická dovednost	therapeutic skill
terapeutická komunita (pro drogově závislé)	therapeutic community (for drug addicts)
terapie zaměřená na klienta	client-centred therapy
terénní pracovník/program	outreach worker/programme

³⁵ V anglickojazyčném prostředí implikuje výraz „secondary school“ školní docházku odpovídající našemu 2. stupni ZŠ a střední škole (věkové rozmezí cca 11-19 let). Je-li nutné specifikovat, že se jedná o střední školu v našem slova smyslu, je vhodné užít výraz „upper secondary school“. Viz též heslo *základní škola*.

³⁶ dílčí diagnostická kategorie MKN-10

test na infekční choroby	test for infectious diseases
těžce dosažitelné skupiny/populace	hard-to-reach groups/populations
tlak vrstevníků	peer pressure
toxická psychóza	toxic psychosis
toxikologické vyšetření (moče)	(urine) toxicology test
toxikologie	toxicology
toxikomanie ³⁷	drug addiction
trestněprávní sankce	criminal sanction
trestní postih	penal/criminal sanction
tuzemská stáž	local fellowship
účelově určené výdaje	labelled expenditure
účinná látka/složka	active ingredient
účinnost	effectiveness
udržovací léčba (substituční látkou)	maintenance treatment (using a substitution substance)
úhrada (specifických adiktologických výkonů)	reimbursement (for specific addiction-related interventions)
úleva	relief
ústavní ~ léčba závislosti ~ péče ~ zdravotnické zařízení	institutional ~ addiction treatment ~ care ~ healthcare facility
úzdava	recovery
územní dosažitelnost/dostupnost služeb	territorial availability of services
užívání alkoholu	alcohol use
užívání kombinace drog	polydrug use
užívání nelegálních/nezákonných drog	illegal/illicit drug use
užívání omamných a psychotropních látek	use of narcotic and psychotropic substances
uživatel alkoholu	user of alcohol/alcohol user
uživatel legálních/nelegálních návykových látek	user of licit/legal/illicit/illegal substances/drugs; licit/legal/illicit/illegal substance/drug user
uživatel návykových látek	substance user/drug user
uživatel psychoaktivních látek	psychoactive substance user
uživatel tabákových výrobků	tobacco user
uživatelská skupina	user group
uživatelské chování	user behaviour; drug use behaviour
úzkost	(state) anxiety
úzkostná porucha	anxiety disorder
úzkostnost	(trait) anxiety
validizace	validation
varna (pervitinu)	cooking lab(oratory)/kitchen laboratory
vazební věznice	remand centre
včasná diagnostika a intervence	<i>viz časná diagnostika a intervence</i>
ve vazební věznici	on remand
ve výkonu trestu	imprisoned/serving a prison sentence
ve výkonu vazby	remanded/held on remand
věda a výzkum	science and research; research and development
vědecká erudice	scientific expertise

³⁷ Stigmatizující termín, od něhož se v moderní adiktologii postupně upouští.

vědecká rada	scientific board
vědecko-výzkumná činnost	research and development (R&D) activities/ scientific and research activities
vědecko-výzkumné centrum	research centre
vědecký pracovník	researcher
vědecký/odborný článek	scientific/research article/paper
vědecký/vědecko-výzkumný pracovník	scholar/scientist/researcher
vedení dokumentace	record keeping
vedoucí lékař se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie	head physician with a specialised qualification in psychiatry
vedoucí praxe ³⁸	internship manager
veřejná ~ politika ~ správa	public ~ policy ~ administration (authorities)
veřejné ~ dotace/prostředky ~ zdraví ~ zdravotní pojištění	public ~ funding/resources ~ health ~ health insurance
veřejnozdravotní hledisko/přístup/intervence	public health perspective/approach/intervention
veřejnozdravotní služba/systém	public health service/system
větší než malé množství	quantity greater than small
věznice	prison
VHC	HCV
vhled	insight
vícezdrojový systém financování	multiple-source funding system
video loterijní terminal	video lottery terminal (VTL)
virová hepatitida	viral hepatitis
vitální funkce	vital functions
vitamínový servis	vitamin service
vnější supervize	external supervision
vnímaná osobní/vlastní účinnost ³⁹	self-efficacy
vnímání	perception
vnitřní lékařství (interna)	internal medicine
volně prodejné léky	over-the-counter medication/medicines/drugs
volnočasové aktivity	leisure time activities
všeobecná sestra	general nurse
všeobecné lékařství	general medicine
vstup do léčby	treatment uptake
vstupní kurz	entrance course
výběrový soubor	sample
výchovné opatření	educational measure
výchovně-režimové aktivity	educational and regimen-based activities
výchovný pracovník	educator
vyčleněné lůžko	dedicated bed
výherní automat	slot machine; VLT
vyhledávání vzrušujících zážitků	sensation seeking
výkaznictví	reporting

³⁸ kontaktní osoba v partnerské organizaci, kde studenti realizují odbornou praxi

³⁹ také jako „sebevědomí ve vztahu k dosahování vytyčených cílů“

vykazování statistických dat	statistical data reporting
výkon lékařského povolání	medical practice
výkonnost	performance
výkony	procedures and interventions
výměna injekčního materiálu / pomůcek na injekční aplikaci	exchange of injecting paraphernalia/equipment
výměna zkušeností	exchange/sharing of experience
výměnná stáž /výměnný pobyt	exchange placement/stay
výměnný program sterilního injekčního náčiní	exchange programme for sterile injecting paraphernalia
výměnný program stříkaček a jehel	(needle and syringe) exchange programme
výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji	annual report on the implementation of drug policies in the regions
vysazení/odnětí drogy	withdrawal
vysoká škola	college/university; higher education institution
vysokoškolská výuka	university-level teaching
vyšší odborná škola	higher vocational school
vyšší odborné vzdělání	tertiary/higher vocational education
výstup	outcome; output; result; deliverable
výstupy z učení	learning outcomes
vyúčtování nákladů (stáže)	fellowship cost sheet
výuka	instruction/teaching/educational activities
výuka adiktologie	teaching addictology
výzkum aplikovaný ~ základní ~	research applied ~ basic ~
výzkum v adiktologii	research in addictology
výzkum v adiktologické prevenci	research into addiction/drug prevention
výzkum(y) v oblasti veřejného zdraví	public health research
výzkumem podložené intervence	evidence-based interventions
výzkumná otázka	research question
výzkumné téma	research topic/research focus area/research subject
výzkumný plan/design studie experimentální ~ kvaziexperimentální ~	research design experimental ~ quasi-experimental ~
výzkumný projekt	research project
výzkumný soubor	research/study sample
výzkumný záměr	research objective/research goal
vzdělávání	education; training
vzorec užívání	pattern of use
zabezpečovací detence	security detention
záchyt (drog)	seizure
záchytná stanice	sobering-up station/drunk tank
žadatel o léčbu	individual demanding treatment/treatment demand
zahraniční stáž	fellowship abroad; overseas fellowship
základní ~ kurz ~ zdravotní ošetření	basic ~ course ~ medical attendance/medical treatment

~ zdravotní péče	~ healthcare
základní droga	drug of choice
základní léčba	primary treatment
základní škola	primary and lower secondary/middle school; basic school ⁴⁰
zákonné opatření	legal measure
zaměstnanci státní správy	public administration staff/civil servants/government officials
zápočet	credit
zařízení	facility/establishment
zařízení speciálního školství	special education facility
zařízení ústavní péče	institutional healthcare facility
zaškolení	additional training
zátěžový program	endurance programme
závažný klinický stav	serious clinical condition
závěrečná zpráva ze stáže	final fellowship report
závislí na návykových látkách	(drug) addicts/individuals dependent on addictive substances
závislost	dependence; addiction ⁴¹
závislost na alkoholu	alcohol dependence/alcohol addiction
závislostní ~ chování ~ užívání	addictive ~ behaviour ~ use
zdravotně-sociální pracovník	health and social worker
zdravotní ~ profese ~ služba ~ stav ~ výkon	health ~ profession ~ service ~ condition ~ intervention
zdravotní náklady	healthcare costs
zdravotní osvěta	health education
zdravotní péče	healthcare
zdravotní poškození v souvislosti s užíváním návykových látek	adverse health effects connected with drug use/drug-related physical harm/drug-related damage to health
zdravotní sestra	nurse
zdravotnické zařízení ~ poskytující substituční léčbu ~ lůžkové péče	healthcare facility ~ providing substitution treatment inpatient ~
zdravotnický asistent	healthcare assistant
zdravotnický materiál	medical supplies

⁴⁰ Vzhledem k odlišnostem školských systémů v jednotlivých zemích je obtížné najít přesný anglický ekvivalent pro českou "základní školu". Často užívané výrazy "primary school" nebo "elementary school" jsou zavádějící, neboť v anglickojazyčném prostředí odkazují pouze ke školní docházce odpovídající našemu 1. stupni ZŠ. Nabízejí se dvě vhodné varianty: (i) v kontextu daného materiálu nebo sdělení zavést doslovný anglický ekvivalent "basic school" s poznámkou o věkovém rozpětí žáků (např. „attended by children aged 6-15“), z něhož bude patrný příslušný stupeň vzdělávání; (ii) zvolit „angličtější“ variantu „primary and lower secondary school“ nebo „primary and middle school“, kde bude implicitně zahrnut také „druhý stupeň“. „Lower secondary school“ lze současně vhodně uplatnit jako ekvivalent pro první čtyři ročníky víceletých gymnázií.

⁴¹ Světová zdravotnická organizace prosazuje přibližně od 60. let 20. stol. termín „dependence“, s nímž také pracují obě autoritativní diagnostické normy (MKN-10 a DSM-IV). Výraz "addiction" se nicméně běžně užívá mezi odbornou i laickou veřejností.

zdravotnický pracovník	health(care) professional
zdravotnický záchranář	paramedic; ambulance crew (member)
zdravotnictví	healthcare (system)
želatinové kapsle	gelatine capsules
zhodnocení (stavu a potřeb) klienta	assessment of the client's condition and needs/client assessment
život bez drog	drug-free life
životní dovednosti	life skills
životní funkce	vital functions
životní styl	lifestyle
zkreslení/neobjektivita/bias citační ~ publikační ~	bias citation ~ publication ~
zmapování potřeb	needs assessment
znalecká činnost	forensic expert services
znanosti	knowledge
zneužívání (látek)/abúzus	(substance) abuse ⁴²
zneužívaný buprenorfin	diverted buprenorphine
zodpovědná osoba ⁴³	person in charge; coordinator
zotavení	recovery
zpětná vazba	feedback
zpracování dat	data processing
zpráva o průběhu odborné praxe	internship report
zprostředkování léčby	referral for further treatment
způsob aplikace (drogy)	route of administration
zřizovatel	managing authority
zvládání akutních stavů	acute state management
zvládání cravingu	craving management
zvládnutí akutní intoxikace návykovými látkami	control of acute intoxication with addictive substances
zvláštní odborná způsobilost (v oboru návykové nemoci)	special professional qualification (in addictive diseases)

⁴² dílčí diagnostická kategorie DSM-IV

⁴³ v kontextu organizace odborných stáží

Příloha I: Česko-anglický přehled relevantních dokumentů, projektů, databází a legislativy

Akční plán vědy a výzkumu v oboru adiktologie	The Addiction Science and Research Action Plan
Celopopulační studie (užívání návykových látek a postojů k němu v ČR v roce) 2008	The 2008 General Population Survey on the use of psychotropic substances in the Czech Republic / The General Population Survey on Drug Use and Attitudes towards Drugs in the Czech Republic in 2008 (2008 General Population Survey)
Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství ¹	The four-level model of qualifications for practitioners in the school-based primary prevention of risk behaviour
Diagnostický a statistický manuál mentálních poruch	The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM)
Drogový informační systém	The Drug Information System
Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách	The European School Survey on Alcohol and Other Drugs (ESPAD)
Evropský sociální fond	The European Social Fund
Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (VaVal)	The Information System for Research, Experimental Development, and Innovation
Inovace doktorského studijního programu adiktologie ve VFN v Praze a na 1. LF UK v Praze o aktuální perspektivy v biomedicině ²	Innovation of the doctoral study programme in addictology at the General University Hospital in Prague and at the First Faculty of Medicine of Charles University in Prague to include modern biomedical perspectives
Jednotná úmluva o omamných látkách (1961)	The (UN) Single Convention on Narcotic Drugs
Koncepce sítě specializovaných adiktologických služeb v České republice	The System of Specialised Addiction Treatment Services in the Czech Republic: a policy document
Koncepce vzdělávání v oboru adiktologie pro období 2014-2020	The System of Education in Addictology for the Period 2014-2020: a policy document
Manuál stáží a praxí – doporučené postupy	The Fellowships and Internships Manual – Recommended Practices
Mapa kapacit stáží a praxí v projektu NETAD	The Map of Fellowship and Internship Capacities
Mapování dostupnosti a charakteru sítě služeb oboru adiktologie ³	Mapping the Availability and Character of the Drug Services Network
Mezinárodní (statistická) klasifikace nemocí (MKN)	The International (Statistical) Classification of Diseases (ICD)
Minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb ⁴	The minimum requirements for the establishment of an internal system for the evaluation of the quality and safety of health services
Národní akční plán drogového informačního systému	The National Action Plan for the Drug Information System
Národní informační systém v adiktologii	The National Information System in Addictology (NISA)

¹ publikační výstup projektu VYNSPI

² Projekt realizovaný v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita

³ Projekt realizovaný v rámci programu Ministerstva zdravotnictví „Národní akční plány a koncepce“ (2012)

⁴ Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví ČR

Národní koncepce vědy a výzkumu v oboru adiktologie pro období 2014-2020	The National Strategy for Addiction Science and Research for the Period 2014-2020: a policy document / The 2014-2020 Addiction Science and Research Strategy
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015	The National Research, Development, and Innovation Policy of the Czech Republic for 2009-2015
Národní registr hospitalizovaných	The National Register of Hospitalisations
Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných návykových látek (registr substituční léčby, NRULISL)	The National Register of Users of Medically Indicated Substitution Substances (Substitution Treatment Register, NRULISL)
Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018	The National Drug Policy Strategy for the Period 2010-2018
Národní výzkum užívání návykových látek 2012 ⁵	The 2012 National Survey on Substance Use
Národní zdravotnický informační systém	The National Health Information System
Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy ⁶	School-based prevention of risk behaviour: proposed recommended structure of the Basic Preventive Programme
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ⁷	Unauthorised production and other handling of narcotic and psychotropic substances and poisons
Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku ⁸	Unauthorised cultivation of plants containing a narcotic or psychotropic substance
Operační program Praha - Adaptabilita	The Prague Adaptability Operational Programme
Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	The Education for Competitiveness Operational Programme
Prevalence užívání drog v populaci ČR ⁹	Prevalence of Drug Use among the Population of the Czech Republic
Prevence a kontrola infekčních onemocnění u injekčních uživatelů drog ¹⁰	Prevention and control of infectious diseases among people who inject drugs
Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislosti ¹¹	Prevention of the harmful use of addictive substances and addiction treatment
Primární prevence rizikového chování ve školství	Primary prevention of risk behaviour in the school system
Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy ¹²	Possession of a narcotic and/or psychotropic substance or poison
Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování	School-based prevention of risk behaviour: examples of good practice
Q-RAM: Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání ¹³	Q-RAM: National qualification framework of tertiary education
Rámcová úmluva WHO o kontrole tabáku	The WHO Framework Convention on Tobacco Control
Registr poskytovatelů sociálních služeb	The Register of Social Service Providers

⁵ celopopulační studie zaměřená na mapování aktuální situace v oblasti užívání legálních a nelegálních návykových látek

⁶ publikační výstup projektu VYNSPI

⁷ § 283 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁸ § 285 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁹ omnibusové šetření

¹⁰ metodický pokyn ECDC a EMCDDA

¹¹ výukový program v rámci systému specializační přípravy lékařů ve smyslu zákona č. 95/2004 Sb.

¹² § 284 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹³ projekt realizovaný v rámci programu OP VK – CZ.1.07/4.2.00/06.0027

Registr substituční léčby (NRULISL)	The Substitution Treatment Register (NRULISL)
Registr žádostí o léčbu (spojenou s užíváním drog/uživatelů drog)	The (Drug) Treatment Demand Register/ The Register of (Drug) Treatment Demands
Sčítání adiktologických služeb 2012	The Addiction Treatment Facility Survey 2012/ The 2012 Drug Services Census
Síťování vědecko-výzkumných kapacit a cílený rozvoj spolupráce mezi vysokými školami, veřejnou správou, soukromým a neziskovým sektorem v adiktologii (NETAD) ¹⁴	Networking of research capacities and targeted development of collaboration between universities, public administration, and the private and non-profit sectors in addictology (NETAD)
Standard substituční léčby	The Substitution Treatment Standard
Standardy kvality sociálních služeb	The social service quality standards
Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek	The standards of professional competency for providers of primary prevention against the use of addictive substances
Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování	The professional qualification standards for providers of in-school primary prevention programmes targeting high-risk behaviour
Standardy odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující odborné služby uživatelům návykových látek (certifikační standardy) ¹⁵	The standards of professional competency of facilities and programmes providing professional addiction treatment services (Certification Standards)
Standardy odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog	The standards of professional competency of drug services
Šíření toxikomanie ¹⁶	Promotion of drug use
Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni (VYNSPI) ¹⁷	The Development of a System of Modular Training in the Prevention of Risk Behaviour for Educational and Counselling Professionals in Schools and Educational Institutions at the National Level
Úmluva o psychotropních látkách (1971)	The (UN) Convention on Psychotropic Substances
Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (1988)	The United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances
Vědecký citační index	The Science Citation Index (SCI)
Výběrové šetření o zdravotním stavu ¹⁸	The Health Interview Survey
Vybrané aspekty drogové problematiky ¹⁹	Selected Aspects of the Drug Problem
Vyhláška č. 102/2012 Sb., o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče	Decree No. 102/2012 Coll., on the evaluation of the quality and safety of inpatient healthcare
Vyhláška č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů	Decree No. 185/2009 Coll., on areas of specialisation in the training of physicians, dentists, and pharmacists, and on the study areas of certified courses
Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských	Decree No. 72/2005 Coll., on the provision of counselling services in schools and school

¹⁴ projekt realizovaný v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - CZ.1.07/2.4.00/17.0111

¹⁵ schváleny usnesením vlády z 16. března 2005

¹⁶ § 287 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

¹⁷ projekt realizovaný v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - CZ.1.07/1.3.00/08.0205

¹⁸ šetření realizované Ústavem zdravotnických informací a statistiky v periodických intervalech od roku 1993

¹⁹ Výzkum realizovaný v ČR v roce 2012

poradenských zařízení	counselling facilities
Vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb	Decree No. 99/2012 Coll., concerning the minimum requirements for the staffing of health services
Vyhláška MZČR č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků	Decree of the Czech Ministry of Health No. 55/2011 Coll., on the activities of health professionals and other practitioners
Výkladový slovník základních pojmů mezioborové školské prevence rizikového chování	Interdisciplinary school-based primary prevention: an explanatory dictionary of basic terms
Výměna zkušeností a šíření dobré praxe v oblasti řízení kvality služeb pro uživatele drog (projekt CEKAS) ²⁰	The exchange of experience and promotion of good practice in the quality management of drug services
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu ²¹	Manufacturing and possession of an article for the unauthorised production of a narcotic or psychotropic substance or poison
Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem ²²	Production and other handling of substances with hormonal effects
Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce xxxx	Annual Report: the Czech Republic – xxxx Drug Situation
Výzkum (názorů a postojů) občanů (ČR k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života) ²³	The Survey on Czech Citizens' Opinions about and Attitudes to Issues of Health and Healthy Lifestyles (the Citizen Survey)
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Education for Competitiveness
Základy adiktologie pro studenty všeobecného lékařství	Basics of Addictology for Students of General Medicine
Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	Act No. 108/2006 Coll., on social services
Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)	Act No. 130/2002 Coll. on support for research and development from public funds and on amendments to certain related laws (the Act on Support for Research and Development)
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách	Act No. 167/1998 Coll., on addictive substances
Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)	Act No. 372/2011 Coll., on health services and the terms and conditions governing the provision of these services (the Act on Health Services)
Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách	Act No. 373/2011 Coll., on specific health services
Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami	Act No. 379/2005 Coll., on measures for protection from harm caused by tobacco products, alcohol, and other addictive substances
Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů	Act No. 95/2004 Coll., laying down the conditions for the acquisition and recognition of professional qualifications and specialist qualifications for the practice of the health professions of a physician, dentist, and pharmacist, as amended
Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a	Act No. 96/2004 Coll., laying down the conditions

²⁰ projekt Centra pro kvalitu a standardy v sociálních službách (CEKAS)

²¹ § 286 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

²² § 288 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

²³ periodický sociologický průzkum

uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů	for the acquisition and recognition of qualifications for the practice of non-medical health professions and the performance of activities associated with the provision of healthcare, and revising certain related laws (the Act on Non-medical Health Professions), as amended
Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních	Act No. 96/2004 Coll., on non-medical health professions

Příloha II: Česko-anglický přehled relevantních institucí

Agentura pro zdravotnický výzkum ¹	Healthcare Research Agency
Akademie věd ČR	(Czech) Academy of Sciences (of the Czech Republic)
Americká psychiatrická společnost	American Psychiatric Association (APA)
Americká společnost pro léčbu závislostí	American Society of Addiction Medicine (ASAM)
Asociace klinických psychologů	Association of Clinical Psychologists
Asociace nestátních organizací (poskytujících adiktologické a sociální služby pro osoby ohrožené závislostním chováním) - A.N.O.	Association of Non-governmental Organisations (providing addictological and social services for people at risk of addictive behaviour)
Celní protidrogová jednotka	Customs Drug Unit
Celní správa ČR	Customs Administration of the Czech Republic
Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze ²	Centre for Addictology of the Department of Psychiatry of the First Faculty of Medicine of Charles University in Prague and the General University Hospital in Prague
Centrum diagnostiky, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek	Centre for Assessment, Therapy, and Rehabilitation of Substance Use Disorders
Centrum primární prevence užívání návykových látek	Centre for Primary Prevention of Substance Use
Centrum pro kvalitu a standardy v sociálních službách	Centre for Quality and Standards in Social Services
Centrum pro studium trestně-právních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek a harm reduction intervence	Centre for the Study of Law Enforcement and Criminological Correlates of Substance Use and Harm Reduction Interventions
Česká asociace adiktologů	Czech Association of Addictologists
Česká lékárnická komora	Czech Chamber of Pharmacists
Česká lékařská komora	Czech Medical Chamber
Česká lékařská společnost J. E. Purkyně	J. E. Purkyně Czech Medical Association
Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA)
Evropský institut pro výcvik v terapii závislostí	European Addiction Training Institute (EATI)
Farmakologický ústav	Institute of Pharmacology
Grantová agentura České republiky	Czech Science Foundation/Grant Agency of the Czech Republic
Hygienická služba	Public Health Service
Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ)	Institute of Postgraduate Education in Medicine
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	Institute for Criminology and Social Prevention
Institut pro vědecké informace	Institute for Scientific Information (ISI)
Interní grantová agentura (Ministerstva zdravotnictví)	Internal Grant Agency (of the Ministry of Health)
Klinika adiktologie 1.LF UK a VFN v Praze ³	Department of Addictology of the First Faculty of

¹ nástupce IGA MZ

² Centrum adiktologie vzniklo v září roku 2005 v rámci Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze. Jeho spojením s Oddělením pro léčbu závislostí VFN v Praze pak k 1. 1. 2012 vznikla Klinika Adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze.

	Medicine of Charles University and the General University Hospital in Prague
Komise OSN pro narkotika	UN Commission on Narcotic Drugs
Kriminalistický ústav Praha	Prague Forensic Science Institute
Mezinárodní asociace redaktorů adiktologických časopisů	International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE)
Mezinárodní rada/výbor ⁴ pro kontrolu narkotik	International Narcotics Control Board
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	(Czech) Ministry of Labour and Social Affairs (of the Czech Republic)
Ministerstvo školství ČR	(Czech) Ministry of Education, Youth, and Sports (of the Czech Republic)
Ministerstvo zdravotnictví ČR	(Czech) Ministry of Health (of the Czech Republic), (Czech) Health Ministry
Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti	National Monitoring Centre for Drugs and Addiction (National Focal Point)
Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR	National Drug Headquarters of the Criminal Police and Investigation Service of the Police of the Czech Republic
Národní ústav duševního zdraví	National Institute of Mental Health
Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze	Addiction Treatment Unit of the General University Hospital in Prague
Pražské centrum primární prevence	Prague Prevention Centre
Probační a mediační služba ČR	Probation and Mediation Service of the Czech Republic
Psychiatrická klinika	Department of Psychiatry
Psychiatrická společnost ČLS JEP	Psychiatric Society of the J.E. Purkyně Czech Medical Association
Psychiatrické centrum Praha	Prague Psychiatric Centre
Rada pro výzkum, vývoj a inovace	Research, Development, and Innovation Council
Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky	Government Council for Drug Policy Coordination
referát drogové epidemiologie HS hl. m. Prahy	Drug Epidemiology Unit of the Public Health Service of the City of Prague
Republikový výbor prevence kriminality při Ministerstvu vnitra	National Committee for Crime Prevention of the Ministry of the Interior
sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky	Secretariat of the Government Council for Drug Policy Coordination
Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP	Society for Addictive Diseases of the J.E. Purkyně Czech Medical Association
Společnost soudního lékařství a soudní toxikologie	Society for Forensic Medicine and Toxicology
Státní ústav pro kontrolu léčiv	State Institute for Drug Control
Státní zdravotní ústav	National Institute of Public Health
Státní zdravotní ústav	National Institute of Public Health
Světová zdravotnická organizace	World Health Organisation (WHO)
Úřad OSN pro drogy a kriminalitu ⁵	United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)
Úřad Vlády ČR	Office of the Government of the Czech Republic
Ústav klinické biochemie a laboratorní diagnostiky	Institute of Medical Biochemistry and Laboratory

³ Klinika Adiktologie vznikla k 1. 1. 2012 spojením Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze.

⁴ V češtině se název této instituce objevuje v obou variantách.

⁵ dříve Úřad pro kontrolu drog a prevenci zločinnosti

	Diagnostics
Ústav pracovního lékařství	Department of Occupational Medicine
Ústav soudního lékařství a toxikologie	Institute of Forensic Medicine and Toxicology
Ústav zdravotnických informací a statistiky	Institute of Health Information and Statistics
Vědecká rada ⁶	Scientific Board
Vězeňská služba ČR	Prison Service of the Czech Republic

Pozn.: V tomto přehledu jsou všechny anglické názvy institucí uvedeny bez určitého členu. Při použití v souvislém textu je ve většině případů nutné psát před nimi „the“.

---

⁶ V tomto kontextu společný orgán ČAA a SNN zodpovídající za podporu realizace a dalšího rozvoje koncepce vědy a výzkumu v adiktologii.

ČESKO-NĚMECKÝ PŘEVODNÍK ADIKTOLOGICKÉ TERMINOLOGIE

<p>ambulantní ~ (nezdravotnické) programy provozované NNO ~ adiktologická péče ~ adiktologické služby ~ doléčovací program ~ léčba/péče ~ léčebná a preventivní péče ~ poradenská a léčebná centra ~ služby/provoz ~ stacionární péče ~ zdravotní služby ~ zdravotnické zařízení (oboru psychiatrie)</p>	<p>ambulante ~ (nichtärztliche) Programme betrieben von NRO ~ suchtmedizinische Behandlung ~ suchtmedizinische Dienstleistungen ~ (s) Programm für Suchtnachsorge ~ Behandlung/Pflege ~ Behandlungs- und Vorbeugepflege ~ Beratungs- und Behandlungszentren ~ Dienstleistungen/(r)Betrieb ~ Tagesbetreuung ~ Gesundheitsdienstleistungen ~ Gesundheitseinrichtungen (im psychiatrischen Bereich)</p>
abstinence	(die) Abstinenz
abstinenční příznaky/syndrom	Entzugserscheinungen/ -syndrome
abúzus látek nevyvolávajících závislost	schädlicher Gebrauch von nichtabhängigkeitserzeugenden Substanzen ¹
abúzus psychoaktivních substancí	schädlicher Gebrauch psychoaktiver Substanzen ²
adaptivní chování	(das) Anpassungsverhalten
<p>adiktolog ~ s odbornou/specializovanou způsobilostí ~ ve zdravotnictví ~ s osvědčením k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu</p>	<p>(der) Suchtmediziner ~ mit Fach-/Sonderqualifikation ~ im Gesundheitswesen ~ mit Zertifikat zur Ausübung eines Gesundheitsberufes ohne fachlicher Aufsicht/Supervision</p>
adiktologická ambulance	ambulante Suchtbehandlung
adiktologická ambulanti služba lékařská	suchtmedizinischer ambulanter Dienst
adiktologická ambulanti služba zdravotnická nelékařská	suchtmedizinischer ambulanter nichtärztlicher Dienst
adiktologická klientela	suchtmedizinische Patienten/abhängige Patienten; Drogen konsumierende Patienten ³
adiktologická péče	suchtmedizinische Pflege/suchtmedizinische Dienstleistungen/suchtmedizinische Behandlungsdienste

¹ dg. F 55 dle MKN-10

² Obecné souhrnné označení diagnóz F10-F19 dle MKN-10.

³ Pouze v kontextu užívání návykových látek, nikoli jiných závislostí.

lékařská ~ nelékařská zdravotnická ~	ärztliche ~ nichtärztliche gesundheitsspezifische ~
adiktologická péče zdravotní	suchtmedizinische ärztliche Pflege
adiktologická prevence	(die) Suchtprävention; Drogenprävention ⁴
adiktologická rehabilitace	(die) Suchtrehabilitation
adiktologická terapie	(die) Suchtbehandlung/Drogentherapie; Behandlung von Suchtkrankheiten
adiktologická věda	(die) Suchtmedizin
adiktologické ambulantní/ rezidenční centrum	(die) Suchtambulanz, Suchtklinik
adiktologické fórum	(das) Suchtforum
adiktologické poradenství	(die) Suchtberatung
adiktologické poruchy	Suchtstörungen
adiktologické služby	suchtmedizinische Dienstleistungen
adiktologické služby po výstupu z vězení	Suchtbehandlung nach der Haftentlassung
adiktologické služby ve vězení	Suchtbehandlung in Haft
adiktologické zdravotní služby	Gesundheitsdienste der Suchtmedizin
adiktologický pacient	(der) Suchtpatient
adiktologický stacionář	suchtmedizinisches Tageszentrum/ (die) Suchttagesklinik
adiktologický výzkum (transdisciplinární)	(transdisziplinäre) Suchtforschung
adiktologie	(die) Suchtmedizin/Suchtforschung/Addiktologie ⁵
akademická hodnota	akademischer Grad
akademické vzdělání	akademische Ausbildung
akademický (školní) rok	akademisches Jahr
akademický pracovník	Akademiker (professioneller)
akademický typ vzdělávacího vysokoškolského programu	akademischer Studiengang
akční plán protidrogové politiky	(der) Aktionsplan für die die Drogenpolitik
akční plán realizace národní strategie protidrogové politiky	(der) Aktionsplan für die Umsetzung der nationalen Strategie für Drogenpolitik
akreditace služeb	(das) Zulassungsverfahren von Dienstleistungen (Gesundheitsdiensten)
akreditační komise	(die) Akkreditierungskommission
akreditované pracoviště	zertifizierte Einrichtung
akreditované zdravotnické bakalářské studium	akkreditierter medizinischer Studiengang mit dem Abschluss Bachelor/Bakkalareus
akreditovaný kvalifikační kurz	anerkannter Qualifikationslehrgang
aktuální užívání	aktueller Drogenkonsum
akutní ~ intoxikace	akute ~ Überdosierung/Vergiftung

⁴ Pouze v kontextu prevence užívání návykových látek, nikoli jiných závislostí.

⁵ „Addiktologie“ se např. na internetu v němčině vyskytuje pouze v překladu českých textů. Pozn. překl.

~ psychický stav	~ (akuter) Geisteszustand
akutní lůžko	(das) Bett im Akutkrankenhaus (Akutbett)
akutní (lůžková) péče (standardní)	akute (stationäre) (Standard-)Versorgung
alespoň jedna zkušenost s užitím nelegální drogy v životě	(die) Lebenszeiterfahrung mit illegalen Drogen
alkohol	(der) Alkohol
alkoholismus ⁶	(der) Alkoholismus
alkoholová závislost	Alkoholsucht/-abhängigkeit
ambulance ~ pro (ne)alkoholové závislosti ~ pro léčbu návykových poruch	Ambulanz (-klinik) ~ für (nicht) alkoholische Suchtkrankheiten/ ~ für die Behandlung von Abhängigkeitserkrankungen
ambulance/ordinace klinického psychologa	(die) Ambulanz/Praxis des klinischen Psychologen
ambulance/ordinace lékaře specialisty	(die) Ambulanz/Praxis des Facharztes
amfetamin	(das) Amphetamin
amnestická porucha	amnestische Störung
amnestický syndrom	amnestisches Syndrom
analýza potřeb	(die) Bedürfnisanalyse/ Bedarfsanalyse
anamnéza závislosti na návykových látkách	(die) Suchtanamnese
antipsychotika	(das) Antipsychotikum
anxiolytika	(das) Anxiolytikum
aplikované neurovědy	angewandte Neurowissenschaft
asociální porucha osobnosti	antisoziale Persönlichkeitsstörung
AT ambulance ⁷	ambulante Einrichtung für alkoholische und andere Suchtkrankheiten
AT ordinace	(die) Suchtpraxis
AT poradna	(die) Suchtberatungsstelle
atestační zkouška	(die) Attestprüfung/Zulassungsprüfung
autorství	(die) Autorenschaft
bakalářské/magisterské vzdělání	(der) Bachelor-/Master-Abschluss
bakalářské/magisterské zdravotnické studium	(der) Bachelor-/Master-Studiengang in Medizin
bakalářský/magisterský studijní program	(der) Bachelor-/Master-Studiengang
bažení	(das) Substanzverlangen
behaviorální ~ pozorování ~ učení	Verhaltens- ~ beobachtung (die) ~ bezogenes Lernen
benzodiazepiny	Benzodiazepine
bezdrogová zóna (ve věznici)	drogenfreie Zone (im Gefängnis)
bezpečnost práce	(die) Sicherheit am Arbeitsplatz
biochemie	(die) Biochemie
biologická predispozice	biologische Neigung
biologický faktor	biologischer Faktor

⁶ V moderní adiktologii se dává přednost termínům problémové/škodlivé užívání alkoholu, resp. závislost na alkoholu

⁷ "ordinace pro alkoholismus a jiné toxikomanie"

bio-medicínský přístup	biomedizinischer Ansatz
bio-psycho-sociální model závislosti/přístup	biopsychosoziales Model/ Ansatz der Sucht
bio-psycho-socio-spirituální model závislosti	biopsychosoziospirituelles Model der Sucht
blízký (závislé osoby)	nahestehende Person (des Suchtkranken) ⁸
bloková praxe/stáž	(das) Blockpraktikum/ -Stipendium
buprenorfin	(das) Buprenorphin
buprenorfin získaný z černého trhu	illegal besorgtes Buprenorphin
bývalý uživatel drog	ehemaliger Drogensüchtiger/früherer Drogenkonsument
case management	(das) Case Management
časná diagnostika a intervence	(die) Frühdiagnostik und -Intervention
časopis adiktologický ~ impaktovaný ~ oborový ~ odborný ~ recenzovaný ~ vědecký ~ s otevřeným přístupem ~	(die) Zeitschrift ~ für Suchtmedizin Impact Factor ~ wissenschaftliche Fach~ Fach ~ Peer-Reviewed -Zeitschriften Wissenschafts ~ Open-Access-Zeitschrift
celonárodní dostupnost	landesweite Verfügbarkeit
celopopulační úroveň	(die) Ebene der Gesamtbevölkerung
celoživotní prevalence	(die) Lebenslangprävalenz
celoživotní vzdělávání	(das) Lebenslange Lernen
centrum léčby závislosti na tabáku	(das) Behandlungszentrum für Tabaksucht
centrum metadonové substituce	(das) Zentrum für Methadonsubstitution
centrum pro psychiatrii a rodinnou terapii	(das) Zenrum für Psychiatrie und Familientherapie
certifikace odborné způsobilosti	(die) Bescheinigung der beruflichen Befähigung
certifikace odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence	(die) Bescheinigung der beruflichen Befähigung der Anbietern von primären Schulprevention
certifikační standardy	(der) Zertifizierungsstandard
certifikační výbor	(der) Zertifizierungsausschuss
certifikát kvality	(der) Qualitätsnachweis/Qualitätszertifikat
certifikátor	(die) Zertifizierungsstelle/ (der) Bestätiger
certifikovaný kurz (v oboru návykových nemocí)	(das) Zertifiziertes Schulungsprogramm (für Suchtkrankheiten)
cestovné	(die) Reisekosten
chráněná dílna	(die) Behindertenwerkstatt / geschützte Werkstatt
chráněné ~ bydlení ~ zaměstnání	betreutes ~ Wohnen betreute Arbeitsplätze
chronická nemoc	chronische Krankheit

⁸ Osoba, která hraje významnou roli v životě závislého jedince a může mít vliv na jeho jednání, např. člen nejužší rodiny, partner(ka), kamarád(ka), případně někdo, koho daný jedinec považuje za svůj vzor.

chronické duševní onemocnění/ postižení	chronische Geisteskrankheit/-behinderung
cílová skupina	(die) Zielgruppe
čistota drogy	(die) Reinheit der Droge
citace referenční ~ kritická ~ selektivní ~	(das) Zitat Referenz ~ kritisches ~ gezieltes ~
čtyřúrovňový model vzdělávání	vierstufiges Ausbildungsmodell
další vzdělávání	(die) Weiterbildung
dekompenzace syndromu závislosti	(die) Dekompensation des Abhängigkeitssyndroms
délka výkonu trestu	(die) Dauer der Freiheitsstrafe
denní (koždodenní) užívání drogy	täglicher Drogenkonsum
denní stacionář	(die) Tagesbetreuung
depistáž	(der) Drogentest / (das) Screening
deprese	(die) Depression
depresivní porucha	depressive Erkrankung
desenzibilizační léčba	(die) Desensibilisierungstherapie
destiláty	Spirituosen
detašovaná terénní práce	detachierte aufsuchende Arbeit
detenční ústav	(die) Haftanstalt
děti a dospívající	Kinder und Jugendliche
detoxifikace	(die) Detoxikation
detoxifikace v domácím prostředí	(die) Entgiftung in häuslicher Umgebung
detoxifikační oddělení/jednotka	(die) Entzugsabteilung/-einrichtung/ -klinik
dětská adiktologická péče/dětská adiktologie	suchtmedizinische Kinderpflege
dětská klinická psychologie	klinische Kinderpsychologie
dětská psychiatrická léčebna	kinderpsychiatrische Klinik
dětská psychiatrie	(die) Kinderpsychiatrie
diagnostická a léčebná péče	diagnostische und therapeutische Pflege
diagnostický ústav	(die) Jugendstrafanstalt
diagnostika	(die) Diagnostik
diagnóza	(die) Diagnose
diety (stravné)	(der) Essenszuschuss
diplomová práce	(die) Diplomarbeit
disertační práce	(die) Dissertation
diskrétní prostředí	vertrauliches Umfeld
dlouhodobá stáž	langfristiges Praktikum
dlouhodobé užívání	langfristiger Gebrauch
dobrovolná léčba	freiwillige Behandlung
dobrovolný pracovník	(der) Ehrenamtliche/Freiwillige
doktorand	(der) Doktorand
doktorské studium adiktologie	(das) Doktorandenstudium der Suchtmedizin
doléčovací centrum/program	(das) Nachsorgezentrum/-programm
doléčování/doléčovací péče	(die) Nachsorge
domácí péče	(die) häusliche Pflege/ Hauspflege

domov se zvláštním režimem	(das) Spezialheim
doporučené postupy v oboru adiktologie	empfohlene Vorgehensweise in Suchtmedizin
doporučování do příslušných zdravotnických a sociálních zařízení	(die) Überweisung an zuständige medizinische und soziale Einrichtungen
dorostová adiktologická péče	suchtmedizinische Pflege für Jugendliche
dosažení/podpora a udržení abstinence	(die) Abstinenz zu erreichen/unterstützen und aufrecht zu erhalten
dospělá populace	erwachsene Bevölkerung
dostupnost (adiktologické péče)	(die) Verfügbarkeit
dotace	(die) Subvention
dotace a příspěvky samosprávy	Subventionbeiträge der Lokalverwaltung
dotační řízení	(das) Subventionsverfahren
dotační systém	(das) Subventionssystem
dotazníkové šetření	(die) Fragebogenuntersuchung
dovednosti	Fähigkeiten/Kompetenzen
dovednosti pro život	Lebenskompetenzen
dovednosti sebeovlivnění	Selbstmanagementfähigkeiten
dovednosti/strategie zvládání zátěžových situací (copingové dovednosti/strategie)	Handlungs-, Bewältigungskompetenz/Bewältigungsstrategien
drogová anamnéza	persönliche Drogengeschichte
drogová epidemiologie	(Drogen-)Epidemiologie
drogová kariéra	(die) Drogenkarriere
drogová kriminalita	(die) Drogenkriminalität
drogová scéna	(die) Drogenszene
otevřená ~	offene ~
uzavřená ~	geschlossene ~
drogová úmrtí	(die) Drogentote, (der) Drogentote
drogová závislost	(die) Drogensucht
drogové poradenství	(die) Suchtberatung
drogové trestné činy	drogenbedingte strafbare Handlungen
držení (drogy) pro vlastní potřebu	(der) Drogenbesitz für Eigengebrauch
duální diagnóza/porucha	(die) Doppeldiagnose/ (die) Dualstörung
duševní porucha	mentale Störung
duševní poruchy a poruchy chování vyvolané účinkem psychoaktivních látek	psychische und Verhaltensstörungen durch psychotrope Substanzen ⁹
duševní zdraví	psychische Gesundheit
dysfunkční	gestörtes
~ chování	~ Verhalten
~ sociální zázemí	~ soziales Umfeld
edukace	(die) Schulung
edukace klientů	Schulung von Klienten
edukační terapie	(die) Lerntherapie
efektivita	(die) Effektivität

⁹ diagnostická kategorie MKN-10 (F10-F19)

epidemiologie	(die) Epidemiologie
epistemologický rámec	erkenntnistheoretischer/epistemologischer Rahmen
ergoterapeut	Arbeits- und Beschäftigungstherapeut/Ergotherapeut
ergoterapie	(die) Arbeits- und Beschäftigungstherapie/Ergotherapie
etická komise	(die) Ethikkommission
etické zásady	ethische Grundsätze
etický kodex	(der) Ethischer Kodex/ Ethik-Kodex
etika	(die) Ethik
etoped	(der) Sonderpädagoge
evaluační ~ formativní ~ sumativní ~ normativní ~	(die) Bewertung / die Evaluation formative ~ summative ~ normative ~
evaluační proces/výsledek	(die) Prozess-/Ergebnisevaluation
evaluační nástroj	(das) Bewertungsinstrument
evaluační studie	(die) Bewertungsstudie
evidence	(die) Evidenz, (das) Register
exkurze	(die) Exkursion
expert primární prevence	(die) Fachperson auf dem Gebiet der Primärprävention
expozice/vystavování podnětům	(die) Exposition (gegenüber Anreize)
extáze (MDMA)	(das) Extasy (MDMA)
externě zajištěný	ausgelagert
externí pracovníci	externes Personal
fakulta	(die) Fakultät
fakultní nemocnice	(das) Fakultätskrankenhaus ¹⁰ / (die) Klinik der ...Hochschule
farmaceut	(der) Pharmazeut/Apotheker
farmakologická léčba	pharmakologische Behandlung/Therapie
farmakoterapeutická intervence	pharmakologische Intervention
farmakoterapie	(die) Pharmakotherapie
fenetylamin	(das) Phenethylamin
fentanyl	(das) Fentanyl
fyzické zdraví	körperliche Gesundheit
fyzilogický	physiologisch/körperlich
garant/učitel praxe	(der) Garant/Praktikumslehrer
gerontoadiktologie/ geronto adiktologická péče	(die) Suchthilfe im Alter, Suchtbehandlung im Alter
grantová výzva	(die) Finanzhilfe-Aufforderung/ Aufforderung zur Vorschlagseinreichung für Finanzhilfe

¹⁰ tento pojem se vyskytuje jen v českých překladech do němčiny, zřejmě je německému čtenáři srozumitelný, ale nepoužívá se, fakultní nemocnice se zpravidla jmenují "klinikum té a té vysoké školy"

habilitační právo	(das) Habilitationsrecht
habilitační řízení	(das) Habilitationsverfahren
halucinogenní houby	psylocybinhaltige Pilze
halucinogeny	Hallucinogene
harmonogram stáže	(der) Zeitplan des Praktikums/Stipendiumaufenthaltes
hašiš	(das) Haschisch
hazardní hráčství/hraní (gambling)	(die) Spielsucht
hepatitida	(die) Hepatitis
heroin	(das) Heroin
HIV testování	(der) HIV-Test
hlásný systém	(das) Berichtssystem/Meldesystem
hlavní zkoušející ¹¹	(der) Hauptuntersuchungsleiter/Principal Investigator
hodina (vyučovací)	(die) Lektion
hodnocení studenta	(die) Studentenbewertung
hodnotitel	(der) Bewerter/ Evaluator
hospitalizace	(die) Klinikaufnahme/Hospitalisierung
hraniční množství	(die) Mengenschwelle
hygienická služba	Hygienischer Dienst/ Gesundheitsdienst
hygienický servis	hygienische Versorgung
hyperprotektivní přístup	überprotektives Verhalten / Überhütung
hypnotika	Schlafmittel
impakt faktor odborného časopisu	(der) Journal Impact Factor (JIF)
impulzivita	(die) Impulsivität
incidence	(die) Inzidenz
individuální ~ kontrakt ~ léčba ~ (léčebný) plán ~ péče ~ poradenství ~ psychoterapie ~ terapeutické activity ~ zhodnocení	individuale(r) ~ Vertrag/ Kontrakt ~ Behandlung ~ (Behandlungs)plan ~ Pflege ~ Beratung ~ Psychotherapie ~ therapeutische Aktivitäten/Maßnahmen ~ Assessment/Auswertung
informační servis	(der) Informationsdienst
informovaný souhlas	informierte Zustimmung
injekční užívání drog	intravenöser Drogenkonsum
injekční uživatelé drog	intravenöse Drogenabhängige; Konsumenten von Injektionsdrogen
intenzivní péče	(die) Intensivmedizin/Intensivbetreuung
intenzivní užívání	intensiver Drogenkonsum
intenzivní uživatel drog/návykových látek	intensiver Drogen-/Substanzkonsument

¹¹ v kontextu klinických studií

intermediární péče	intermediäre Pflege
internetové poradenství	(die) Onlineberatung
interní směrnice	interne Richtlinien
interpersonální dovednosti	zwischenmenschliche Fähigkeiten
interpretace dat	(die) Dateninterpretation/-auswertung
interval spolehlivosti	(das) Vertrauensintervall
intervence výchovná ~ vzdělávací ~ zdravotní ~ sociální ~	(die) Intervention pädagogische ~ Ausbildungs ~ Gesundheits ~ soziale ~
intervenční skupina	(die) Interventionsgruppe
intoxikace (alkoholem)	(die) (Alkohol)vergiftung, (der) (Alkohol)rausch
intrapersonální rozvoj	interpersonelle Entwicklung
jednodenní ~ adiktologické péče ~ hospitalizace ~ péče (stabilizace) ~ péče na lůžku ~ stabilizace	eintägige ~ Suchtbehandlung ~ Hospitalisierung ~ Pflege (Stabilisierung) ~ stationäre Versorgung ~ Stabilisierung
jednotka	(die) Abteilung
jednotka intenzivní péče	(die) Intensivpflegestation
jízdné	(die) Reisekosten
jmenovací (profesorské) řízení	(das) Ernennungsverfahren
kanabinoidy	(die) Cannabinoide
kapacita lůžkové péče	stationäre Behandlungskapazität
kapilární krev	(das) Kapillarblut
katamnéza	(die) Katamnese
katinon	(das) Cathinon
kazuistika	(die) Kasuistik
klíčový indicator	(der) Schlüsselindikator
klient	(der) Klient
klinická ~ adiktologie ~ erudice ~ kazuistika ~ práce ~ zkouška	klinische ~ Suchtmedizin ~ Expertise ~ Fallstudie ~ Arbeit ~ Untersuchung
klinický ~ adiktolog ~ adiktolog-školitel ~ psycholog ~ výzkum	klinischer ~ Drogenarzt ~ Drogenarzt-Ausbilder ~ Psychologe klinische Forschung
klinický lůžkový provoz	stationäre Krankenhausleistung
klinik	(der) Kliniker

kodein	(das) Codeine
kofein	(das) Koffein
kognitivně-behaviorální terapie	Kognitive Verhaltenstherapie
kognitivní	kognitiv
kokain	(das) Kokain
kombinované studium	kombiniertes Studium
komorbidita	(die) Komorbidität
kompetence	(die) Kompetenz/Fähigkeit
komplexní ~ diagnostika ~ systém péče	komplexe ~ Diagnostik komplexes Pflegesystem
komplikující faktory	erschwerende Faktoren
komunitní péče/služby	(die) Gemeinschaftspflege/Dienste
komunitní psychoterapie	gemeinschaftliche Psychotherapie
konopí/konopné látky/konopné drogy	(der) Cannabis/Hanf, (die) Hanf-Drogen
kontaktní a poradenské služby	(die) Anlauf- und Beratungsstelle
kontaktní centra a terénní programy (nízkoprahové programy)	Anlaufstellen/Kontaktzentren und Streetworkprogramme (niederschwellige Programme)
kontaktní centrum/program/služba	(das) Kontaktzentrum, (die) Anlaufstelle/ (das) Kontaktzentrumsprogramm/ (die) Kontaktzentrumsleistung
kontaktní osoba	(die) Kontaktperson
kontaktní práce	(die) Kontaktarbeit ¹²
kontrola impulsivity	(die) Impulskontrolle
kontrolní skupina	(die) Kontrollgruppe
kontrolované pití	kontrolliertes Trinken
krajské centrum prevence	regionales Präventionszentrum
krajský ~ protidrogový koordinátor ~ školský koordinátor prevence ~ úřad	regionaler ~ Drogenkoordinator ~ Koordinator der Schulprävention ~ Amt
krátká intervence/terapie	kurze Intervention/Therapie
krátké poradenství	kurze Beratung
krátkodobá ~ léčba závislosti v psychiatrické léčebně ~ stáž ~ ústavní péče	kurzfristige ~ Suchtbehandlung in einer psychiatrischen Klinik kurzfristiges Stipendium ~ Behandlung in einer Pflegeanstalt
krátkodobá a střednědobá ~ odvykací léčba ~ ústavní léčba	kurz- und mittelfristige ~ Entzugsbehandlung ~ stationäre Behandlung in einer Pflegeanstalt
kriminalita	(die) Kriminalität

¹² Kontaktní práce se realizuje jak v rámci kontaktních center (drop-in), tak terénních programů (outreach). Pro kontaktní práci se často užívá anglický ekvivalent "outreach work". V koncepci specializovaných adiktologických služeb se v zájmu přesného vymezení jednotlivých typů intervencí pracuje i s termínem "contact work", kterým se označuje kontaktní práce obecně.

kriminální anamnéza	(die) kriminelle Vergangenheit
kriminologie	(die) Kriminologie
krizová intervence	(die) Krisenintervention
krizové centrum	(das) Krisenzentrum
krizové poradenství	(die) Krisenberatung
krví přenosné nákazy	durch Blut übertragbare Infektion
kurikulum	(das) Curriculum
kurz základů adiktologie	(der) Grundkurs in Suchtmedizin
kvalifikace	(die) Qualifikation
kvalifikační požadavky	Qualifikationsanforderungen
kvalifikační příprava v nelékařském zdravotnickém oboru adiktologie	Qualifikationsvorbereitung im nichtärztlichen Bereich/Fach Suchtmedizin
kvalifikovaný ~ klinický adiktolog ~ pracovník	qualifizierter ~ klinischer Drogenarzt ~ Arbeiter/ (das) Personal
kvalita a bezpečí služeb	Qualität und Sicherheit der Leistungen
kvalita života	(die) Lebensqualität
kvalitativní výzkumná metoda	qualitative Forschungsmethode
kvantitativní výzkumná metoda	quantitative Forschungsmethode
kvótní výběr	(das) Quotenauswahlverfahren
laboratorní vyšetření	(die) Laboruntersuchung
léčba krátkodobá ~ střednědobá ~ dlouhodobá ~	Behandlung (die) kurze ~ mittellange ~ lange ~
léčba závislostí	(die) Suchtbehandlung/ (das) Heilen von Abhängigkeiten
léčba závislosti na návykových látkách	(die) Behandlung der Drogensucht
léčebná a preventivní péče	therapeutische und präventive Pflege
léčebná epizoda	(die) Behandlungsepisode
léčebná modalita	(die) Behandlungsmodalität
léčebna pro léčbu závislostí	(die) Klinik für Suchttherapie, Suchtbehandlungsklinik
léčebná rehabilitace	therapeutische Rehabilitation
léčebna se specifickým programem	Klinik mit spezifischem Therapieprogramm
léčebné konopí	Cannabis als Arzneimittel
léčebné služby	Behandlungsdienste
léčebný program	Behandlungsprogramm
léčivý přípravek	(das) Arzneimittel
legislativní rámec	(der) Rechtsrahmen
lékař-adiktolog	(der) Suchtmediziner, Drogenarzt
lékař-psychiatr	(der) Psychiater
lékařská adiktologie	(die) Suchtmedizin
lékařská ordinace pro návykové poruchy	ärztliche Praxis für Abhängigkeitserkrankungen
lékařská péče v oboru adiktologie	ärztliche Pflege auf dem Gebiet Drogensucht

lékařská specializace	medizinische Spezialisierung
lékařské vyšetření	medizinische/ärztliche Untersuchung
lektor	(der) Lektor
letní škola	(die) Sommerschule
lůžko pro jednodenní hospitalizaci	(das) Bett für eintägige Behandlung (Hospitalisation)
lůžková ~ detoxifikace ~ zdravotní služba ~ zdravotní/zdravotnická péče	stationäre ~ Entgiftung stationärer Gesundheitsdienst ~ Gesundheitspflege
lůžková adiktologické péče	stationäre suchtmedizinische Pflege / Suchtbehandlung
lůžková péče dlouhodobá ~ intenzivní ~ následná ~ standardní ~	stationäre Pflege langfristige ~ intensive ~ stationäre Nachbehandlung stationäre Standardpflege
lůžkové (adiktologické) služby	stationäre suchtmedizinische Dienstleistungen
lůžkové (zdravotnické/psychiatrické) zařízení	stationäre (gesundheitliche, psychiatrische) Einrichtung
lůžkový provoz	stationäre Leistungen
marihuana	(das) Marihuana
matching ¹³	(die) Anpassung
medicínská adiktologická péče	Suchtmedizinische Pflege/Behandlung
medicínský model závislosti/model závislosti jako nemoci	medizinisches Abhängigkeitsmodell/ (die) Abhängigkeit als Krankheit
medik	(der) Medizinstudent, (die) ~studentin
mefedron	(das) Mephedron
metabolit	(der) Metabolit
metadon	(das) Methadon
metadonové substituční centrum	(das) Methadonsubstitutionzentrum
metamfetamin	(das) Methamphetamin
metodické centrum	(das) methodische Zentrum
metodické vedení	(die) methodische Führung
metodik prevence	(die) Präventionsfachkraft
metodologie	(die) Methodologie
mezioborový přístup	interdisziplinärer Ansatz
meziresortní	abteilungsübergreifende
minimalizace škod/rizik	(die) Schadens-/Risikominderung
minimální preventivní program (základních škol)	(das) (schulische) minimale Präventionsprogramm
míra response	(die) Rücklaufquote
míra retence (udržení klienta v léčbě)	(die) Retentionsrate (die Behaltung des Klienten in

¹³ přiřazení adekvátní intervence dané cílové skupině a jejím potřebám

	der Behandlung)
místní dostupnost	lokale Verfügbarkeit
místní šetření ¹⁴	(die) Vor-Ort-Inspektion
mladí dospělí	junge Erwachsene
mlčenlivost	(die) Vertraulichkeit
model psychologický ~ psychosociální ~ sociologický ~ pedagogický ~ biomedicínský ~ kognitivní ~ založený na informacích ~ vývojový ~	(das) Modell psychologische ~ psychosoziale ~ soziologische ~ pädagogische ~ biomedizinische ~ kognitive ~ Informations ~ Entwicklungs ~
model komplexního vlivu sociálního prostředí	(das) Modell des umfassenden sozialen Einflusses
model sociálního vlivu	(das) Modell des sozialen Einflusses
model závislosti	(das) Abhängigkeitsmodell
model změny	(das) Änderungsmodell
monitorovací list ¹⁵	(das) Beobachtungsblatt
morfin	(das) Morphin
mortalita, úmrtnost	(die) Sterblichkeit
motivace	(die) Motivation
motivační cyklus změny	(der) Motivationskreislauf/ -zyklus
motivační rozhovor/trénink	(das) Motivationsgespräch/-training
multidisciplinární přístup	(der) multidisziplinärer Ansatz
multifunkční program	(das) Mehrzweckprogramm
mužské/ženské lůžkové oddělení	stationäre Abteilung für Frauen/Männer
na důkazech založené rozhodování	evidenzbasierte Entscheidung
nadměrné jednorázová konzumace alkoholu	episodischer Alkoholexzess
nadregionální	überregional
nadstavbové tréninkové/vzdělávací aktivity	(das) Erweiterungstraining/-bildungsaktivitäten (die)
nádstavbový vzdělávací program	(das) Erweiterungstrainingsprogramm
náhlá nemoc	plötzliche Erkrankung
náhlé zhoršení chronické nemoci	plötzliche Verschlimmerung chronischer Erkrankung
náhodný výběr	(die) Stichprobe
nákladnost (nákladný)	kostspielig
nákladová analýza	(die) Kosten-Nutzen-Analyse
nákladová efektivita	(das) Preis-Leistungsverhältnis
nákladově efektivní léčba	kosteneffiziente Behandlung
náklady na stáž	Praktikumkosten

¹⁴ v kontextu certifikačního řízení

¹⁵ v kontextu realizace stáží

náplň praxe	(das) Praktikumsprogramm
narativní výzkum	narrative Forschung
nárazové pití ¹⁶	(der) Alkoholexzess/ (das) Komasaufen
národní protidrogová strategie	Nationale Drogenstrategie
národní systém primární prevence	Nationales Präventionssystem
následná péče	Nachbehandlung(-sdienste)
následná péče po propuštění z výkonu trestu	Nachbehandlung nach der Haftentlassung
následná péče v civilním sektoru	Nachbehandlung im Sozial-/Zivilsektor
nástavbová kvalifikační příprava v nelékařském zdravotnickém oboru adiktologie	erweiterte Qualifikationsvorbereitung im nichtärztlichem Bereich Suchtmedizin
nástavbová specializace	spezialisiertes Erweiterungsstudium
nástavbový ~ kurz ~ obor návykové nemoci ~ specializační program	Erweiterungs- ~ kurs (der) ~ spezialisierung Suchtkrankheiten (die) ~ spezialisierungsprogramme (die)
nástup na praxi	(der) Beginn des Praktikums
nástup účinku (drogy)	(der) Einsatz der Wirkung (der Droge)
navazující (adiktologická) péče/program	(suchtmedizinische) Nachsorge/Programme
navazující studijní program	anschliessendes Studienprogramm
návyková látka	(das) Suchtmittel
návyková porucha	(die) Abhängigkeitserkrankung
návykové chování	(das) Suchtverhalten
nealkoholové návykové látky	nichtalkoholische Suchtmittel
nedovolené nakládání s OPL	nichtautorisierte Handlung mit Betäubungsmitteln und psychotropen Stoffen
nedovolený obchod s OPL	illegaler Handel mit Betäubungsmitteln und psychotropen Stoffen
nefatální intoxikace drogami	(Drogen-)Vergiftungsfälle ohne Todesausgang
negativní myšlení	negatives Denken
nelátková závislost	stoffungebundene Abhängigkeit
nelegální výroba a distribuce drog	illegale Herstellung und Verteilung von Drogen
nelegální/nezákonná psychoaktivní látka/droga	illegale psychoaktive Substanz/Droge
nelékařská zdravotní péče	nichtärztliche Gesundheitsdienste
nelékařská zdravotnická odbornost	nichtärztlicher Gesundheitsberuf
nelékařská zdravotnická profese „adiktolog“	nichtärztlicher Gesundheitsberuf “Drogentherapeut“
nelůžková denní léčba	ambulante Tagesbehandlung
nemocniční léčba	stationäre Behandlung
nespecializovaná oddělení psychiatrických léčeben/nemocnic	nichtspezialisierte Abteilungen psychiatrischer Kliniken/Krankenhäuser
nespecializovaná služba	nichtspezialisierte Dienstleistung
nestátní (nezisková) organizace	(gemeinnützige) Nichtregierungsorganisation (NRO) ¹⁷

¹⁶ jednorázová konzumace nadměrné dávky alkoholu (5 a více sklenic alkoholického nápoje při jedné příležitosti)

nestátní zdravotnické zařízení	nicht(-)staatliche Gesundheitseinrichtung
nezdravotní služby	nicht(-)gesundheitliche (spezifische) Dienstleistungen
nezdravotnická ambulantní péče	nicht(-)gesundheitliche Ambulanzpflege
nezdravotnická profese	nicht(-)gesundheitlicher Beruf
nezdravotnické zařízení	nicht(-)gesundheitliche Einrichtung
nezdravotnický pracovník	nicht(-)gesundheitliche Arbeitskraft
nikotin	(das) Nikotin
nízkoprahová služba	niederschwellige Dienste
nízkoprahový program/klub pro děti a mládež	niederschwelliges Programm/ (der) Kinder- und Jugendklub
NNO	(die) NRO
normativní přesvědčení	normative Überzeugung
nové syntetické drogy	neue synthetische Drogen ("Legal Highs")
novelizace (právního předpisu)	(die) Abänderung, Novelle
nutkavé a impulzivní poruchy	Zwang- und Impulskontrollstörungen
nutriční terapeut	(der) Ernährungstherapeut
občanská veřejnost	(die) Zivilgesellschaft/ (die) Öffentlichkeit
obecná populace	allgemeine Bevölkerung
obecně prospěšné práce	gemeinnützige Arbeit
obnova fyzického a psychického zdraví	physische und psychische Genesung
obnovení rodinných vztahů	(die) Wiederherstellung der Familienbeziehungen
obor	(die) Fachrichtung
obor návykových nemocí	Fachrichtung Suchtmedizin
oborová grantová kancelář	(das) Büro für finanzielle Unterstützung auf dem Fachgebiet
oborová rada	(der) Fachrat
ochranné léčení	(die) Zwangsbehandlung
ochranné léčení protialkoholní/ protitoxikomanické	Zwangsbehandlung der Alkohol-, Drogenabhängigkeit
očkování	(die) Impfung
očkování proti hepatitidě	(die) Hepatitis-Impfung
odborná obec/odborná veřejnost	(die) Berufsgemeinschaft/Fachöffentlichkeit
odborná péče/pomoc	professionelle Pflege/Betreuung
odborná praxe ¹⁸	(das) Praktikum
odborná společnost	(der) Berufsverband
odborná stáž ¹⁹	(das) Berufsbildungs-/Fachpraktikum
odborná způsobilost	fachliche/berufliche Qualifikation/Kompetenz
odborná způsobilost bez odborného dohledu	(die) Fachkompetenz ohne Fachaufsicht /Supervision
odborná způsobilost služeb pro uživatele drog	(die) Fachkompetenz im Umgang mit

¹⁷ srozumitelné je i anglické „NGO“

¹⁸ Praktická část výuky studijních programů vysokých škol probíhající v organizacích poskytujících adiktologické či jiné služby.

¹⁹ Odborná účast vědeckých, výzkumných, klinických či dalších pracovníků na chodu organizací, kde jsou stáže uskutečňovány, realizovaná v rámci jejich stávajícího zaměstnání.

	Suchtkrankheiten
odborné posouzení	professionelle/fachliche Bewertung/Beurteilung
odborné vedení	fachkundige Leitung
odborník z praxe	(der) Fachpraktiker
odbornost	(das) Fachwissen, (die) Fachkenntnisse
odborný adiktologický nelékařský pracovník	nichtärztlicher suchtmedizinischer Facharbeiter
odborný pracovník	(die) Fachkraft
odborný rozvoj	berufliche Weiterbildung
oddělení (nemocniční)	(die) Station/Abteilung
oddělení pro diferencovaný výkon trestu (dobrovolná léčba)	(die) Abteilung für differenzierten Strafvollzug (freiwillige Behandlung)
oddělení pro léčbu závislosti	(die) Abteilung für Suchtbehandlung
oddělení pro výkon ochranné protitoxikomanické léčby ve věznicích	(die) Abteilung für geschützte Suchtbehandlung in Haft
odměna	(die) Belohnung
odpolední stacionář	(die) Tagesbetreuungsstelle mit Nachmittagsaufenthaltsangebot
odvykací léčba (závislosti)	(die) Entwöhnungstherapie
odvykací příznaky	Entzugssymptome
odvykací program	(das) Entwöhnungsprogramm
odvykací stav	(das) Entzugssyndrom ²⁰
odvykací syndrom/syndrom z odnětí drogy/abstinenční syndrom	(das) Entzugssyndrom
odvykání	(die) Entwöhnung/Erholung
ohrožení pod vlivem návykové látky ²¹	(die) Gefährdung unter Einfluss berauschender Mittel
ohrožený jedinec	gefährdetes Individuum
omamné a psychotropní látky	Suchtmittel (Drogen) und psychotrope Substanzen
operační manuál	(die) Gebrauchsanweisung
opiát	(das) Opiat
opiátová substitute	(die) Opioidsubstitution (-therapie)
opiooid	(das) Opioid
opiooidový agonista	(das) Opioid-Agonist
ordinační hodiny	Bürozeiten
organická rozpouštědla	flüchtige Lösungsmittel
organizační dostupnost	organisatorische Verfügbarkeit/Erreichbarkeit
orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)	Behörden für sozialrechtlichen Kinderschutz
orientační test	(der) Schnelltest
ošetřovatelství	(die) Krankenpflege
osobní bezpečnost	persönliche Sicherheit
osobní hygiena	(die) Körperpflege / persönliche Hygiene
osobní pohoda	(das) Wohlbefinden

²⁰ dílčí diagnostická kategorie MKN-10

²¹ trestný čin

osobní rozhovor ²²	persönliches Gespräch
osobnostní rys	(der) Persönlichkeitszug
osoby experimentující s návykovými látkami	Personen/Leute, die mit Drogen experimentieren
osoby ohrožené ~ patologickým hráčstvím ~ užíváním návykových látek	Personen gefährdet durch ~ pathologische Spielsucht ~ Drogenkonsum
osoby s problematikou nelátkových závislostí	Personen mit stoffungebundenen Süchten
osoby škodlivě užívající návykové látky	Personen mit schädlichem Drogenverbrauch
osvědčení	(das) Zertifikat
osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu (pro povolání adiktolog ve zdravotnictví)	Zertifikat zur Ausübung des Gesundheitsberufes ohne Fachaufsicht/Supervision (für den Beruf des Suchtmediziners im Gesundheitswesen)
osvěta	(die) Aufklärung/Öffentlichkeitsarbeit
pacient	(der) Patient
pacient/klient ve výkonu trestu	inhaftierter Patient
paliativní péče	(die) Palliativmedizin
paměť	(das) Gedächtnis
paranoidní psychóza	(die) paranoide Psychose
partnerská terapie	(die) Partnertherapie
patologické hráčství	krankhafte/pathologische Spielsucht
patologický hráč	pathologischer Spielsüchtiger
paušální odměna	pauschale Abgeltung
péče před koncem výkonu trestu	(die) Versorgung vor der Entlassung
pečovatelská služba	häuslicher Pflegedienst
pedagog	(der) Pädagoge
pedagogická erudice	(das) Lehrerfachwissen
pedagogicko-psychologická poradna	pädagogisch-psychologische Beratungsstelle
perorální užití/podání	oraler Gebrauch/Anwendung
personál	(die) Mitarbeiter
pervitin (metamfetamin)	(das) Pervitin (Metamphetamin)
pěstírna	(der) Growroom
pěstování konopí k léčebným účelům	(der) Anbau von Cannabis für medizinische Zwecke
physician	(der) Arzt/ Mediziner
pilotní implementace/ověření	(die) Pilotanwendung/Erprobung
písemné zhodnocení	(der) Evaluationsbericht
plán postupu péče o klienta	(die) Klientenpflegeplanung
plán praxe	(der) Praktikumsplan
plán programu a jeho příprava	(der) Programmplan und –vorbereitung (die)
pobytové služby	stationäre Leistungen
podmiňování	(die) Konditionierung
podoborová komise	(das) multidisziplinäre Panel
podpora zdraví	(die) Gesundheitsförderung

²² metoda sběru dat

podpůrná psychoterapie / podpůrně psychotherapeutické aktivity	unterstützende Psychotherapie/ unterstützende psychotherapeutische Methoden
pohlavně přenosné onemocnění	übertragbare Geschlechtskrankheit
pojištění odpovědnosti za škodu	(die) Schadenhaftpflichtversicherung
pokročilý preventivní pracovník	(die) Fachkraft in fortgeschrittener Prävention
pokrytí službou	(die) Verfügbarkeit der Dienstleistung
polyvalentní adiktologická péče	polyvalente Suchtbehandlung
polyvalentní užívání drog/ uživatel drog	mehrfacher Drogenkonsum, Mischkonsum/Mischkonsument
pomáhající profese	helfender Beruf
populační (dotazníkový) průzkum	(die) Volksbefragung
poradenské služby	(die) Beratungsdienste
poradenství (v oblasti prevence a léčby závislosti)	Beratung (auf dem Gebiet Prävention und Behandlung von Süchten)
poradna pro odvykání kouření	(die) Beratungsstelle für Nichtraucher
porucha ~ osobnosti ~ příjmu potravy	(die) Störung Persönlichkeits ~ Ess ~
poruchy duševní a poruchy chování způsobené užíváním psychoaktivních látek	psychische und Verhaltensstörungen durch psychotrope Substanzen ²³
poruchy z užívání návykových látek/psychoaktivních látek/substancí	Störungen durch psychotrope Substanzen
poruchy způsobené kombinací látek	Störungen verursacht durch multiplen Substanzengebrauch
poruchy způsobené užíváním alkoholu	Störungen verursacht durch Alkoholkonsum
poruchy způsobené užíváním návykových látek	Störungen verursacht durch psychotrope Substanzen
poskytovatel odborné praxe	(der) Praktikumanbieter
poskytovatel programu/služby	(der) Program/Leistungsanbieter
postgraduální ~ doktorský studijní program ~ výuka v oboru adiktologie	postgraduales ~ Doktorstudium ~ (der) Unterricht in Suchtmedizin
postižení (porucha)	(die) Beeinträchtigung (Störung)
postpenitenciární péče	(die) Begleitung nach der Haftentlassung
posudek recenzenta	(der) Gutachter's Bericht
potence marihuany	(die) Marihuanapotenz
potlačit odvykací příznaky	Entzugserscheinungen zu verdrängen
potravinový servis	(die) Lebensmittelversorgung
potvrzení o stáži	(die) Praktikumsbestätigung
povinná bloková výuka	obligatorischer Blockunterricht
povinná praxe	obligatorisches Praktikum
pracoviště	(der) Arbeitsplatz

²³ diagnostická katgorie MKN-10

pracovní terapie	(die) Arbeitstherapie
pracovníci v pomáhajících profesích	(das) Hilfspersonal
pracovníci z oblasti protidrogové politiky	Entscheidungsträger
pracovník v klinické praxi	(der) Arbeiter in klinischer Praxis
pracovník v prevenci	(der) Präventionsarbeiter
praktická příprava/výuka studentů	praktische Vorbereitung/(der) Unterricht der Studenten
praktický lékař	(der) Allgemeinarzt
praktický výkon	praktische Leistung
pravidelné užívání	regelmässiger Konsum
pravidelní uživatelé konopných látek	regelmässiger Cannabiskonsum
právní a sociální asistence	juristische und soziale Begleitung
právní minimum	(das) Grundrecht
praxe v oboru	(die) Arbeitserfahrung
praxe v adiktologických službách	(die) Arbeitserfahrung in Suchtmedizin
přechovávání OPL a jedů pro vlastní potřebu	(der) Besitz von Suchtmitteln und psychotropen Substanzen für Eigengebrauch
přecitlivělost	(die) Übersensitivität
předávkování (drogami)	(die) Überdosis
předávkování nelegálními drogami	(die) Überdosis von illegalen Drogen
předčasné ukončení léčby	frühzeitige Beendung der Behandlung
předcházení a tlumení abstinčního syndromu	(das) Vorbeugen und Mindern von Entzugssyndrom
předléčebná fáze	(die) Vorbehandlungsphase
předlékařská pomoc	vorärztliche Hilfe
předlékařské zhodnocení	vorärztliche Beurteilung
předmět (vyučovací)	(das) Schulfach
pregraduální	vorgradual
pregraduální výuka / výukový program	vorgraduales Studium/Studium
přehled/přehledový článek/přehledová studie	(der) Übersichtsartikel/-studie (die)
prekuzory drog	Vorläuferstoffe/Drogenausgangsstoffe
přerušeni užívání návykové látky	(die) Unterbrechung vom Gebrauch eines Rauchmittels/einer Droge
přestupek	(das) Fehlverhalten
prevalence užívání návykových látek	(die) Prävalenz des Drogenkonsums
prevalence v posledních 30 dnech	Prävalenz in den letzten 30 Tagen
prevalenční odhad/studie	(die) Prävalenzschätzung/Studie
prevence všeobecná ~ selektivní ~ indikovaná ~	(die) Prävention allgemeine ~ selektive ~ indizierte ~
prevence ~ drogové recidivy ~ kriminální recidivy ~ rizikového chování	(die) Prävention/Vorbeugung von ~ Rückfallrisiko ~ Wiederholungstat ~ Risikoverhalten

prevence a léčba drogových závislostí	Prävention und Behandlung der Drogensüchte
prevence kriminality	(die) Verbrechensverhütung
prevence předávkování	(die) Prävention von Überdosierung
prevence relapsu	(die) Rückfallprävention
prevence užívání návykových látek	(die) Prävention von Substanzgebrauch
prevence v adiktologii	(die) Prävention/Vorbeugung in Suchtmedizin
preventivní program	(das) Vorbeugungsprogramm
prezenční forma studia	(das) Tagesstudium/Vollzeitstudium
přídavné sezení ²⁴	(die) Aufbausitzung
příjemci primárně preventivních programů	(die) Begünstigten des primärpräventiven Programms
přijímání rozhodnutí založených na objektivních skutečnostech a vědecky podložených poznatcích	evidenzbegründete Entscheidungen
příklady/programy dobré/nejlepší praxe	Gute Praxis Beispiele/Programme/die "Beste Praxis" Beispiele ²⁵
primárně preventivní minimum	(das) Primärpräventionsminimum
primárněpreventivní pracovník/program	(der) Primärpräventionsminimumarbeiter/-programm (das)
primární droga	(die) Lieblingsdroge
primární léčba/péče	(die) Primärbehandlung
primární prevence	(die) Primärprävention
případová práce	(die) Fallbearbeitung
případová studie	(die) Fallstudie
přístupy vstřícné ke klientovi	(die) Kundenfreundlichkeit
probační program	(das) Bewährungsprogramm
problémové užívání alkoholu/pití	problematischer Alkoholkonsum/Trinken (das)
problémoví uživatelé drog/návykových látek	problematische Drogen- /Substanzkonsumenten
proces změny	(der) Veränderungsprozess
procesuální závislost	(die) Verhaltenssucht/-abhängigkeit
profesionál z adiktologických služeb	(die) Fachkraft in suchtmedizinischen Dienstleistungen
profesní ~ erudice ~ kompetence	fachliche(s) ~ Wissen/(e) Ausbildung ~ (e) Kompetenz
profesní růst	professioneles Wachstum
profesní typ vzdělávacího vysokoškolského programu	berufsorientiertes Hochschulstudium
program aktivního vyhledání cílové skupiny	(das) Programm der proaktiven Ansprache der Zielgruppe
program školní prevence užívání návykových látek	(das) Schulprogramm der Suchtprävention

²⁴ Doplňková/rozšiřovací intervence, většinou v návaznosti na preventivní nebo edukativní program.

²⁵ Také "Erfolgsmethode".

program specializačního vzdělávání	(das) Spezialisierungsbildungsprogramm
program specifické primární prevence	(das) Programm der spezifischen Primärprävention
program vrstevnické podpory	Peer Group Projekte
programy následné péče	Nachsorgeprogramme
programy NNO ve věznicích	Programme der NRO in Gefängnissen/in der Haft
programy sociálních služeb	Programme für Sozialdienste
projektové řízení	(das) Projektmanagement/Projektleitung (die)
promořenost	(die) Seroprävalenz
prosazování/vymáhání práva	(die) Rechtsdurchsetzung
prostředí noční zábavy	(das) Nachtleben
prostředí zábavy	(das) Freizeitumfeld
protektivní faktor	(der) Schutzfaktor
protialkoholní poradna	(die) Alkohol-Beratungsstelle
protidrogová politika	(die) Drogenpolitik
protidrogová prevence	(die) Drogenprävention
protivirová léčba	(die) antivirale Behandlung
provedení a zhodnocení programu	(die) Umsetzung und Bewertung des Programms
průběžná praxe/stáž	fortlaufendes Praktikum
průzkum	(die) Forschung
prvožadatel (o léčbu)	eine Person, die das erste mal eine Behandlung anfragt/der Erstantrag
pseudoefedrin	(das) Pseudoephedrin
psychiatr	(der) Psychiater
psychiatrická ~ klinika ~ komorbidita ~ léčebna pro děti/dospělé ~ léčebna/nemocnice pro léčbu závislostí ~ péče	psychiatrische ~ Abteilung ~ Komorbidität ~ Klinik für Kinder/Erwachsene ~ Klinik/Krankenhaus für Suchtbehandlung ~ Pflege
psychiatrická ambulance/ordinace	psychiatrische Ambulanz/Einrichtung
psychiatrické ~ oddělení nemocnice ~ vyšetření	psychiatrische ~ Abteilung (im Krankenhaus) ~ Untersuchung
psychiatrie sociální ~	(die) Psychiatrie soziale ~
psychický stav	geistiger Zustand
psychoaktivní látka	psychoaktive Substanz; stimmungsverändernde Substanz
psychoaktivní léky	psychoaktive Medikamente
psycholog	(der) Psychologe
psychologická ~ diagnostika ~ péče ~ predispozice	psychologische ~ Diagnostik ~ Pflege ~ Veranlagung
psychologické vyšetření	psychologische Untersuchung

psychologický faktor	psychologischer Faktor
psychologie	(die) Psychologie
psychosociální rehabilitace	psychologische Rehabilitation
psychoterapeutická intervence	psychotherapeutische Intervention
psychoterapeutický výcvik	psychotherapeutisches Training
psychoterapie	(die) Psychotherapie
psychotická porucha	psychotische Störung
publikační činnost	(die) Publikationsaktivität
randomizované kontrolované hodnocení/studie	randomisierte kontrollierte Bewertung/Studie
recenzent	(der) Gutachter
recidiva	(der) Rückfall
redukce konzumace/ užívání návykových látek	reduzierter Konsum/Gebrauch von Drogen
redukce rizik	(die) Risikoverminderung
reflektivní naslouchání	reflektives Zuhören
regulovaný zdravotnický nelékařský obor	regulierter nichtärztlicher Gesundheitsfachbereich
rekreační uživatelé drog	Freizeitkonsumenten
relaps	(der) Rückfall
remise	(die) Remission
represe	(die) Unterdrückung, Repression
reprezentativní průzkum	repräsentative Befragung
rešerše	(die) Recherche
resocializace	soziale Wiedereingliederung
resort	(das) Ministerium
respondent	(der) Befragte
rezidenční léčba/péče v terapeutických komunitách	(die) Wohnbehandlung /Pflege in einer therapeutischer Gemeinschaft/ in einer Wohngruppe
rezidenční program/služby	(das) Wohnprogramm/Wohndienste (die)
režim	(die) Kur
režimové aktivity/opatření	Kuraktivitäten/ Kurmaßnahmen
řízení pod vlivem alkoholu	Alkohol am Steuer / Fahren unter Alkoholeinfluss
řízení pod vlivem alkoholu/drog	(das) Fahren unter Alkohol-/Drogeneinfluss
rizika spojená s užíváním návykových látek	mit Drogenkonsum verbundene Risiken
rizikové komunity	gefährdete Gemeinschaften
rizikové prostředí užívání návykových látek	(die) Risikoumgebung mit Drogenkonsum
rizikové užívání alkoholu	riskanter/schädlicher Alkoholkonsum
rizikový faktor	(der) Risikofaktor
ročník	(das) Studienjahr
rodinná terapie	(die) Familientherapie
rostlinné drogy	pflanzliche Drogen
rovný přístup ke garantované kvalitě služby	gleichberechtigter Zugang zu garantierten hochwertigen Dienstleistungen

rozhovor polostrukturovaný ~	(das) Gespräch halbstrukturierte ~
rozvojový projekt	(das) Entwicklungsprojekt
rukopis (odborného článku)	(das) Manuskript
samostatná nelékařská zdravotnická odbornost	selbständiger nichtärztlicher Gesundheitsfachberuf
sanitář	(der) Krankenpflegehelfer
sázková hra	(das) Tippspiel
sběr dat	(die) Datenerfassung
sběr injekčního materiálu	(das) Einsammeln von Injektionsmaterial
sběr statistických údajů	(die) Erfassung statistischer Daten
screeningový nástroj	(das) Untersuchungsinstrument
sdílení jehel a stříkaček	(der) Austausch von Nadeln und Spritzen
sebehodnocení	(das) Selbstwertgefühl
sebemedikace/automedikace	(die) Selbstmedikation
sebeocenění	(das) Selbstlob
sebepojetí	(das) Selbstverständnis
sebepoškozování	(die) Selbstverletzung
sebeposuzovací dotazník	(der) Selbstbewertungsfragebogen
seberegulace/autoregulace	(die) Selbstregulierung
sebeúcta	(die) Selbstachtung
sebeuvědomění	(das) Selbstbewusstsein
sedativa	(die) Beruhigungsmittel, Sedativa
sektor výzkumný ~ neziskový ~ veřejný ~ soukromý ~	(der) Bereich/Sektor Forschungsbereich Nonprofit-Sektor öffentlicher Sektor privater Sektor/ Privatwirtschaft (die)
seminář	(das) Seminar
sexuálně rizikové chování	risikoreiches Sexualverhalten
šikana	(das) Mobbing
síťování	(das) Networking/ (die) Vernetzung
síťování služeb	(die) Vernetzung der Dienstleistungen
situační intervence	situationsbedingte Intervention
škodlivé ~ užívání ~ pití ~ užívání návykových látek	schädlicher ~ Gebrauch ²⁶ ~ Alkoholgebrauch ~ Substanzgebrauch
školení	(die) Schulung
školení o BOZP	Schulung Gesundheit und Sicherheit am Arbeitsplatz
školicí pracoviště	(das) Schulungszentrum
školitel	(der) Ausbilder
školní metodik prevence	(der) Schulpräventionsbeauftragte

²⁶ dílčí diagnostická kategorie MKN-10

školní poradenské pracoviště	(die) Schulberatungsstelle
školní prevence užívání návykových látek	(die) Suchtprävention in Schulen
školská (primární) prevence	schulische Primärprävention
školské zařízení	(die) Bildungseinrichtung/-institution
školský koordinátor	(der) Schulkoordinator
školský pracovník	pädagogische Fachkraft
školství	(das) Bildungswesen
skrytá populace	versteckte Bevölkerungsgruppe
skupinová práce	(die) Gruppenarbeit
skupinová psychoterapie	(die) Gruppenpsychotherapie
skupinové terapeutické aktivity	Gruppentherapeutische Aktivitäten
služba	(die) (Dienst)leistung, (der) Dienst
služby adiktologické péče	suchtmedizinische Dienstleistungen
služby jednodenní péče	ambulante Pflegeleistungen
služby následné péče	Nachsorgeleistungen
služby v oblasti duševního zdraví	Dienstleistungen im Bereich psychische Gesundheit
smlouva o zabezpečení odborné praxe	(der) Praktikumsvertrag
smrtelná dávka	letale Dosis
smrtné předávkování	tödliche Überdosierung
snižování užívání návykové látky	(die) Verringerung des Drogenkonsums
snižování dostupnosti/nabídky drog	(die) Reduzierung des Drogenangebotes
snižování poptávky po drogách	(die) Reduzierung der Drogennachfrage
snižování rizik/škod	(die) Schadensminderung
sociálně patologické jevy ²⁷	soziale Pathologien
sociálně vyloučená lokalita	sozial ausgegrenzte Lokalität/Bewohnerschaft
sociálně-právní poradenství	(die) Sozial- und Rechtsberatung
sociální ~ agentura ~ dovednosti ~ faktor ~ fungování ~ hospitalizace ~ péče ~ poradenství ~ práce ~ pracovník ~ prevence ~ prostředí ~ rehabilitace ~ reintegrace	soziale Sozialagentur (die) ~ Fähigkeiten/Kompetenzen ~ r Faktor ~ s Funktionsniveau ~ Hospitalisation ~ Pflege ~ Beratung ~ Arbeit ~ r (Pflege)arbeiter ~ Prävention ~ s Umfeld ~ Rehabilitation ~ Wiedereingliederung

²⁷ Tento výraz je v poslední době nahrazován termínem „rizikové chování“.

~ služby ~ stabilizace ~ vyloučení ~ začleňování	~ Dienstleistungen ~ Stabilisierung ~ Ausgrenzung ~ Eingliederung
socioterapie	(die) Soziotherapie
somatická komorbidita	somatische Komorbidität
somatická stabilizace	körperliche Stabilisierung
somatický ~ odvykací stav ~ stav	somatischer ~ Entzug ~ Zustand
soudem nařízené ochranné léčení	von Gericht angeordnete Schutzbehandlung
soudnělékařské oddělení	(die) Gerichtsmedizinabteilung
soudní praxe	(die) Gerichtspraxis
soudní znalec	Rechtsmedizinischer Experte / Sachverständiger
soustavná praxe	durchgehende Arbeitserfahrung
spádová oblast	(das) Einzugsgebiet
spádovost	(die) Gebietszugehörigkeit
specializační ~ obor ~ příprava v oboru klinická adiktologie ~ příprava/vzdělávání (klinických) adiktologů ~ příprava/vzdělávání lékařů v oboru adiktologie	(die) Fach- ~ richtung ~ ausbildung im Bereich Klinische Suchtmedizin ~ training (das)/bildung der klinischen Suchtmediziner ~ training(das)/bildung der Ärzte im Bereich Suchtmedizin
specializovaná ~ adiktologická ambulance pro děti a dorost ~ adiktologická péče (pro seniory) ~ adiktologická služba ~ ambulantní/lůžková adiktologická péče ~ léčba pro uživatele drog ~ lékařská adiktologická ordinace ~ oddělení pro děti ohrožené drogovou závislostí v pobytových zařízeních speciálního školství ~ způsobilost v oboru adiktologie	spezialisierte ~ suchtmedizinische Ambulanz für Kinder und Jugendliche ~ suchtmedizinische Pflege (für Senioren/im Alter) ~ suchtmedizinische Dienstleistung ~ ambulante/stationäre suchtmedizinische Pflege ~ Behandlung für Drogenkonsumenten ~ suchtmedizinische Praxis ~ Abteilung für drogengefährdete Kinder in sonderpädagogischen Wohn/Residenzeinrichtungen ~ Fachkompetenz in Suchtmedizin
specializovaná ambulantní péče	spezialisierte ambulante Pflege(dienste)
specializované ~ centrum opiátové substituční léčby ~ oddělení pro výkon ochranného léčení se zaměřením na závislosti ~ služby pro uživatele drog	spezialisierte(s) ~ Zentrum für Opioiden-Substitutionstherapie ~ Abteilung für geschützte Behandlung von Abhängigkeiten/Sucht ~ Dienstleistungen für Drogenabhängige/-süchtige
specializovaný program následné péče	spezialisiertes Programm der Nachsorge
speciální pedagog	(der) Sonderpädagoge
specifická prevence	spezifische Prävention

spontánní zotavení	(die) Spontanheilung
správní orgán	(die) Verwaltungsbehörde
stabilizace akutních intoxikací	(die) Stabilisierung bei akuter Vergiftung
stabilizace krizí	(das) Krisenmanagement / (die) –stabilisierung
stabilizace relapsů	(das) Rückfallmanagement / (die) –stabilisierung
stabilizační jednotka	(die) Stabilisierungsabteilung
stabilizační léčba/lůžko	(die) stabilisierende Behandlung/(das) Bett in Stabilisierungsabteilung
stacionář	(die) Tagesbetreuungsstätte
stacionární léčba	(die) Tagesbetreuung/-behandlung
stacionární program	(das) Tagesbehandlungsprogramm
standards kvality	Qualitätsstandards
statisticky významný	statistisch signifikant
státní (finanční) dotace/příspěvky	staatliche (finanzielle) Subventionen/Zuschüsse
státní organizace	Regierungsorganisationen
státní rozpočet	(der) Haushaltsplan
statutární zástupce	gesetzlicher Vertreter
stav akutní dekompenzace	(der) Zustand der akuten Dekompenstation
stážista	(der) Praktikant
stážovné	(der) Praktikumslohn
stimulancia	Stimulanzen/Aufputschmittel
stravné	Diäten
středně pokročilý preventivní pracovník	fortgeschrittener Präventionsarbeiter
střednědobá ~ léčba závislosti v psychiatrické léčebně ~ ústavní péče	mittellange ~ Behandlung in einer psychiatrischen Anstalt ~ (r) Anstaltsaufenthalt
střední škola	(die) Mittelschule
střet/konflikt zájmů	(der) Interessenskonflikt
strukturovaný ~ doléčovací program ~ klinický rozhovor	strukturiertes ~ Nachsorgeprogramm ~ klinisches Gespräch
studijní program adiktologie	(das) Studienprogramm Suchtmedizin
studium adiktologie bakalářské ~ magisterské ~	(das) Studium Suchtmedizin (der) Bachelorstudiumgang (der) Masterstudiumgang
styčný pracovník	(die) Kontaktperson
subjektivně vnímané riziko	(das) wahrgenommene Risiko
substituční léčba ~ v ordinacích psychiatrů a praktických lékařů pro dospělé ~ ve věznicích	(die) Substitutionstherapie ~ in Praxen von Psychiatern und Allgemeinärzten für Erwachsene ~ im Gefängnis
substituční program/středisko	(das) Substitutionsprogramm/-zentrum
superspecializované nadregionální zařízení	superspezialisierte überregionale Einrichtung
supervize	(die) Supervision
supervizor	(der) Supervisor

surové opium	rohes Opium
svépomocná skupina	(die) Selbsthilfegruppe
syllabus předmětu	(der) Lehrplan
syndrom závislosti	(das) Abhängigkeitssyndrom ²⁸
syntetické drogy	synthetische Drogen
system ~ (průběžného) celoživotního vzdělávání adiktologů ~ adiktologických služeb ~ certifikace odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog ~ péče v oboru adiktologie ~ zdravotní péče v oblasti duševního zdraví	(das) System ~ (durchgehender) lebenslanger Ausbildung von Suchtmedizinern ~ des suchtmedizinischen Dienstes ~ der Zertifizierung der Fachkompetenz für Dienstleistungen für Drogensüchtige ~ der suchtmedizinischen Pflege ~ der gesundheitlichen Pflege im Bereich der psychischen Gesundheit
systematický přehled	systematische Übersicht
tabák	(der) Tabak
těkavé látky	Inhalationsstoffe
teoretická ~ východiska ~ výuka	theoretische ~ Hintergründe ~ r Unterricht
teoretická a praktická způsobilost	theoretische und praktische Kompetenz
terapeut	(der) Therapeut
terapeutická dovednost	therapeutische Kompetenz
terapeutická komunita (pro drogově závislé)	therapeutische Gemeinschaft (für Drogenabhängige)
terapie zaměřená na klienta	klientenzentrierte Therapie
terénní pracovník/program	(der) Strassensozialarbeiter/-programm (das)/ (der) aufsuchende Arbeiter/ (das) Programm
test na infekční choroby	(der) Test für Infektionskrankheiten
těžce dosažitelné skupiny/populace	schwererreichbare Bevölkerungsgruppen
tlak vrstevníků	(der) Gruppendruck
toxická psychóza	toxische Psychose
toxikologické vyšetření (moče)	toxikologische (Urin)Analyse
toxikologie	(die) Toxikologie
toxikomanie ²⁹	(die) Drogensucht, -abhängigkeit
trestněprávní sankce	strafrechtliche Sanktion
trestní postih	(die) Strafsanktion
tuzemská stáž	(das) Praktikum im Heimatland
účelově určené výdaje	zweckbestimmte Kosten
účinná látka/složka	wirksamer Stoff/Bestandteil
účinnost	(die) Wirksamkeit
udržovací léčba (substituční látkou)	(die) Erhaltungstherapie (durch

²⁸ dílčí diagnostická kategorie MKN-10

²⁹ Stigmatizující termín, od něhož se v moderní adiktologii postupně upouští.

	Substitutionsmittel)
úhrada (specifických adiktologických výkonů)	(die) Rückerstattung (für spezifische suchtmmedizinische Leistungen)
úleva	(die) Erleichterung
ústavní ~ léčba závislosti ~ péče ~ zdravotnické zařízení	institutionelle ~ Abhängigkeitsbehandlung ~ Pflege ~ gesundheitliche Einrichtung
úzdava	(die) Heilung / Genesung
územní dosažitelnost/dostupnost služeb	lokale Verfügbarkeit/Erreichbarkeit der Dienstleistungen
užívání alkoholu	(der) Alkoholgebrauch
užívání kombinace drog	multipler Drogenkonsum
užívání nelegálních/nezákonných drog	(der) Konsum von illegalen Drogen
užívání omamných a psychotropních látek	Gebrauch von Suchtmitteln und psychotropen Substanzen
uživatel alkoholu	(der) Alkoholkonsumierende
uživatel legálních/nelegálních návykových látek	(der) Konsument von legalen/illegalen Suchtmitteln
uživatel návykových látek	(der) Drogenkonsument
uživatel psychoaktivních látek	(der) Konsument von psychoaktiven Drogen
uživatel tabákových výrobků	(der) Tabakkonsument
uživatelská skupina	(die) Benutzergruppe
uživatelské chování	(das) Nutzerverhalten
úzkost	(der) Angst(zustand)
úzkostná porucha	(die) Angststörung
úzkostnost	(die) Ängstlichkeit
validizace	(die) Validierung
varna (pervitinu)	(das) Drogenlabor (für Pervitin)
vazební věznice	(das) Untersuchungsgefängnis
včasná diagnostika a intervence	(die) Frühdiagnostik und -intervention
ve vazební věznici	im Untersuchungsgefängnis
ve výkonu trestu	inhaftiert
ve výkonu vazby	in Untersuchungshaft
věda a výzkum	(die) Wissenschaft und Forschung
vědecká erudice	wissenschaftliche Expertise
vědecká rada	wissenschaftlicher Beirat
vědecko-výzkumná činnost	wissenschaftliche Forschungstätigkeit
vědecko-výzkumné centrum	(das) Forschungszentrum
vědecký pracovník	(der) Forscher
vědecký/odborný článek	wissenschaftlicher Fachartikel
vědecký/vědecko-výzkumný pracovník	(der) Wissenschaftler/Forschungswissenschaftler
vedení dokumentace	(die) Dokumentation
vedoucí lékař se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie	(der) Chefarzt mit Fachkompetenz im Bereich Psychiatrie

vedoucí praxe ³⁰	(der) Ansprechpartner/Praktikumskoordinator
veřejná ~ politika ~ správa	öffentliche ~ Ordnung (Public Policy) ~ Verwaltungsbehörden
veřejné ~ dotace/prostředky ~ zdraví ~ zdravotní pojištění	öffentliche ~ Subventionen/Zuschussgelder ~ Gesundheit ~ Gesundheitsversicherung/Krankenkasse
veřejnozdravotní hledisko/přístup/intervence	(die) volksgesundheitliche Perspektive/(der) Ansatz/(die) Leistung
veřejnozdravotní služba/systém	öffentlicher Gesundheitsdienst/-wesen (das)
větší než malé množství	grössere als kleine Menge (von Drogen)
věznice	(das) Gefängnis
VHC	HCV
vhled	(die) Einsicht
vícezdrojový systém financování	(die) Finanzierung aus mehreren Quellen
video loterijní terminal	(der) Video-Lotterieterminal (VTL)
virová hepatitida	(die) Virushepatitis
vitální funkce	Lebensfunktionen
vitamínový servis	(der) Vitamindienst
vnější supervize	externe Aufsicht/Betreuung
vnímaná osobní/vlastní účinnost ³¹	(die) Selbstwirksamkeit
vnímání	(die) Wahrnehmung
vnitřní lékařství (interna)	Innere Medizin
volně prodejné léky	rezeptfreie Medikamente
volnočasové aktivity	Freizeitaktivitäten
všeobecná sestra	(die) Krankenschwester
všeobecné lékařství	(die) Allgemeinmedizin
vstup do léčby	(die) Aufnahme zur Behandlung
vstupní kurz	(der) Einführungskurs
výběrový soubor	(das) Probemuster
výchovné opatření	(die) Bildungsmaßnahme
výchovně-režimové aktivity	Bildungs-/Erziehungs- und Kuraktivitäten
výchovný pracovník	(der) Erzieher
vyčleněné lůžko	(das) Bett für einen bestimmten Zweck von...
výherní automat	(der) Spielautomat
vyhledávání vzrušujících zážitků	(die) Suche nach Stimulation
výkaznictví	(die) Berichterstattung
vykazování statistických dat	Erfassung statistischer Daten
výkon lékařského povolání	medizinische Praxis
výkonnost	(die) Leistungsfähigkeit/-kapazität

³⁰ kontaktní osoba v partnerské organizaci, kde studenti realizují odbornou praxi

³¹ také jako „sebevědomí ve vztahu k dosahování vytyčených cílů“

výkony	(die) Leistungen
výměna injekčního materiálu / pomůcek na injekční aplikaci	(der) Austausch von Injektionsmaterial
výměna zkušeností	(der) Erfahrungsaustausch
výměnná stáž /výměnný pobyt	(das) Austauschpraktikum/-aufenthalt (der)
výměnný program sterilního injekčního náčiní	(das) Austauschprogramm für steriles Injektionsmaterial
výměnný program stříkaček a jehel	(das) Austauschprogramm für Spritzen und Nadeln
výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky v kraji	(der) Jahresbericht über Drogenpolitik in der Region
vysazení/odnětí drogy	(die) Absetzung/Entnahme der Droge
vysoká škola	(die) Hochschule
vysokoškolská výuka	(der) Hochschulunterricht
vyšší odborná škola	Höhere Fachschule
vyšší odborné vzdělání	höhere Fachausbildung
výstup	(das) Ergebnis, (der) Ausgang, (der) Outcome
výstupy z učení	Lernergebnisse
vyúčtování nákladů (stáže)	(die) Praktikumskostenverrechnung
výuka	(der) Unterricht
výuka adiktologie	(der) Suchtmedizin-Unterricht
výzkum aplikovaný ~ základní ~	(die) Forschung angewandte ~ Grund- ~
výzkum v adiktologii	(die) Forschung in Suchtmedizin
výzkum v adiktologické prevenci	(die) Forschung in Suchtprävention
výzkum(y) v oblasti veřejného zdraví	(die) Gesundheitssystemforschung(en)
výzkumem podložené intervence	evidenzbasierte Intervention
výzkumná otázka	(die) Forschungsfrage
výzkumné téma	(das) Forschungsthema
výzkumný plan/design studie experimentální ~ kvaziexperimentální ~	(der) Forschungsplan/(das) Forschungsdesign experimenteller/s ~ quasi-experimenteller/s~
výzkumný projekt	(das) Forschungsprojekt
výzkumný soubor	(die) Forschungsobjekte
výzkumný záměr	(das) Forschungsziel
vzdělávání	(die) Bildung
vzorec užívání	(das) Konsummuster
zabezpečovací detence	(die) Sicherheitsinhaftierung
záchyt (drog)	(die) Beschlagnahme
záchytná stanice	(die) Ausnüchterungszelle
žadatel o léčbu	Person, die eine Behandlung anfragt
zahraniční stáž	(das) Praktikum im Ausland
základní ~ kurz	Grund- ~ kurs (der)

~ zdravotní ošetření ~ zdravotní péče	~ behandlung (die) ~ gesundheitsverpflegung (die)
základní droga	(die) Lieblingsdroge
základní léčba	(die) Erstbehandlung
základní škola	(die) Grundschule
zákonné opatření	gesetzliche Massnahmen
zaměstnanci státní správy	(der) Mitarbeiter öffentlicher Verwaltung
zápočet	(der) Kreditpunkt
zařízení	(die) Einrichtung
zařízení speciálního školství	sonderpädagogische Einrichtung
zařízení ústavní péče	(die) Pflegeanstalt
zaškolení	(die) Berufseinführung
zátěžový program	(das) Ausdauertraining
závažný klinický stav	ernsthafter klinischer Zustand
závěrečná zpráva ze stáže	(der) Praktikumschlussbericht
závislí na návykových látkách	(Drogen)Abhängige
závislost	Abhängigkeit; Sucht ³²
závislost na alkoholu	(die) Alkoholsucht
závislostní ~ chování ~ užívání	Sucht- ~ verhalten (das) ~ gebrauch (der)
zdravotně-sociální pracovník	gesundheits-sozialer Arbeiter
zdravotní ~ profese ~ služba ~ stav ~ výkon	gesundheitlicher ~ Fachberuf ~ Dienst ~ Zustand ~ Leistung (die)
zdravotní náklady	Gesundheitskosten
zdravotní osvěta	gesundheitliche Aufklärung
zdravotní péče	(die) Gesundheitspflege
zdravotní poškození v souvislosti s užíváním návykových látek	Gesundheitsschäden in Verbindung mit Substanzkonsum
zdravotní sestra	(die) Krankenschwester
zdravotnické zařízení ~ poskytující substituční léčbu ~ lůžkové péče	(die) Gesundheitseinrichtung ~ mit Substitutionsbehandlung ~ mit stationären Pflege
zdravotnický asistent	(der) Gesundheits(pflege)assistent
zdravotnický materiál	medizinisches Versorgungsmaterial
zdravotnický pracovník	(die) Gesundheitsfachkraft
zdravotnický záchranář	(der) Sanitäter, Rettungssanitäter
zdravotnictví	(das) Gesundheitswesen
želatinové kapsle	Gelatinekapseln

³² Sucht je spíše hovorový výraz. Ovšem vedla se diskuse o jeho znovuzavedení v medicíně, aby se rozlišily tělesné a psychické závislosti.

zhodnocení (stavu a potřeb) klienta	(die) Zustandsbeurteilung des Kunden und Bedarfsanalyse
život bez drog	drogenfreies Leben
životní dovednosti	(die) Lebenskompetenz
životní funkce	Lebensfunktionen
životní styl	(der) Lebensstil
zkreslení/neobjektivita/bias citační ~ publikační ~	(die) Verzerrung/(die) Unobjektivität/ (der) Bias Zitat ~ Veröffentlichungs ~
zmapování potřeb	(die) Bedarfsanalyse
znalecká činnost	(die) Tätigkeit des Sachverständigers
znalosti	(das) Wissen
zneužívání (látek)/abúzus	(der) Alkohol- und Drogenmissbrauch ³³
zneužívaný buprenorfin	missbrauchtes Buprenorfin
zodpovědná osoba ³⁴	(der) Ansprechpartner/Koordinator/Betreuer
zotavení	(die) Heilung
zpětná vazba	(die) Rückmeldung, (das) Feedback
zpracování dat	(die) Datenverarbeitung
zpráva o průběhu odborné praxe	(der) Praktikumsbericht
zprostředkování léčby	(die) Überweisung für weitere Behandlung
způsob aplikace (drogy)	Verabreichungswege
zřizovatel	(die) Verwaltungsbehörde
zvládnání akutních stavů	(die) Bewältigung akuter Zustände
zvládnání cravingu	(die) Verlangensbewältigung
zvládnutí akutní intoxikace návykovými látkami	erfolgreiche Auseinandersetzung mit akuter Drogenvergiftung
zvláštní odborná způsobilost (v oboru návykové nemoci)	spezielle Fachqualifikation (im Bereich Suchtkrankheiten)

³³ dílčí diagnostická kategorie DSM-IV

³⁴ v kontextu organizace odborných stáží

Příloha I: Česko-německý přehled relevantních dokumentů, projektů, databází a legislativy

Akční plán vědy a výzkumu v oboru adiktologie	Der Aktionsplan Suchtmedizin und –Forschung / Der Aktionsplan Drogen und Sucht
Celopopulační studie (užívání návykových látek a postojů k němu v ČR v roce) 2008	(die) Bevölkerungserhebung 2008 (zum Gebrauch von psychoaktiven Substanzen und der Meinung dazu)
Čtyřúrovňový model kvalifikačních stupňů pro pracovníky v primární prevenci rizikového chování ve školství ³⁵	Das vierstufige Modell der Qualifizierung für Fachkräfte in Primärprävention gegen Risikoverhalten in Schulen

---

³⁵ publikační výstup projektu VYNSPI

Diagnostický a statistický manuál mentálních poruch	Diagnostischer und statistischer Leitfaden psychischer Störungen
Drogový informační systém	(das) Drogeninformationssystem
Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách	Europäische Schülerstudie zu Alkohol und anderen Drogen (ESPAD)
Evropský sociální fond	Europäischer Sozialfonds
Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (VaVal)	(das) Informationssystem für Forschung, experimentale Entwicklung und Innovation
Inovace doktorského studijního programu adiktologie ve VFN v Praze a na 1. LF UK v Praze o aktuální perspektivy v biomedicině ³⁶	Innovation des Doktorandenstudiums der Suchtmedizin am Allgemeinen Fakultätskrankenhaus der 1. Medizinischen Klinik der Karlsuniversität in Prag um die aktuellen Perspektiven in Biomedizin
Jednotná úmluva o omamných látkách (1961)	Das Einheits-Übereinkommen (der Vereinten Nationen) über Suchtstoffe (1961)
Koncepce sítě specializovaných adiktologických služeb v České republice	(das) Konzept der Vernetzung von spezialisierten suchtmedizinischen Dienstleistungen in der Tschechischen Republik
Koncepce vzdělávání v oboru adiktologie pro období 2014-2020	(das) Konzept der Bildung in Suchtmedizin für den Zeitraum 2014-2020
Manuál stáží a praxí – doporučené postupy	Das Praxisbuch für Famulaturen und Praktika – empfohlene Methoden
Mapa kapacit stáží a praxí v projektu NETAD	Die Kapazitätskarte der Famulaturen und Praktika im NETAD Projekt
Mapování dostupnosti a charakteru sítě služeb oboru adiktologie ³⁷	(die) Abbildung der Verfügbarkeit und des Charakters des Dienstleistungsnetzes im Bereich Suchtmedizin
Mezinárodní (statistická) klasifikace nemocí (MKN)	Internationale (statistische) Klassifikation der Krankheiten (ICD)
Minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb ³⁸	Mindestanforderungen für die Einführung eines internen Systems für Auswertung der Qualität und Sicherheit der Gesundheitsdienste
Národní akční plán drogového informačního systému	Nationaler Aktionsplan des Drogeninformationssystems
Národní informační systém v adiktologii	Nationales suchtmedizinisches Informationssystem
Národní koncepce vědy a výzkumu v oboru adiktologie pro období 2014-2020	(das) Nationalkonzept für Wissenschaft und Forschung im Bereich Suchtmedizin für den Zeitraum 2014-2020
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015	(die) Nationalpolitik für Forschung, Entwicklung und Innovation der Tschechischen Republik für die Jahre 2009 bis 2015

³⁶ Projekt realizovaný v rámci Operačního programu Praha – Adaptabilita

³⁷ Projekt realizovaný v rámci programu Ministerstva zdravotnictví „Národní akční plány a koncepce“ (2012)

³⁸ Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví ČR

Národní registr hospitalizovaných	Nationales Hospitalisationsregister
Národní registr uživatelů lékařsky indikovaných návykových látek (registr substituční léčby, NRULISL)	(das) Nationalregister der Benutzer von ärztlich indizierten Suchtstoffen (Das Substitutionsregister)
Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018	(die) Strategie für nationale Drogenpolitik für den Zeitraum 2010-2018
Národní výzkum užívání návykových látek 2012 ³⁹	Nationale Erhebung über Suchtstoffgebrauch 2012
Národní zdravotnický informační systém	Nationales Informationssystem für Gesundheitswesen
Návrh doporučené struktury minimálního preventivního programu prevence rizikového chování pro základní školy ⁴⁰	(die) Prävention vom Risikoverhalten: Entwurf der empfohlenen Struktur eines Schulprogrammes
Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ⁴¹	Illegale Produktion und anderes Handeln mit Rausch- und Betäubungsmitteln und Giften
Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku ⁴²	Illegaler Anbau von Pflanzen, die betäubende oder psychotrope Stoffe enthalten
Operační program Praha - Adaptabilita	(das) Operationsprogramm Prag – Adaptabilität
Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	(das) Operationsprogramm Bildung für Konkurrenzfähigkeit
Prevalence užívání drog v populaci ČR ⁴³	(die) Prävalenz von Drogengebrauch der Bevölkerung der Tschechischen Republik
Prevence a kontrola infekčních onemocnění u injekčních uživatelů drog ⁴⁴	(die) Prävention und Bekämpfung von ansteckenden Krankheiten bei Injektionsdrogenkonsumenten
Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislosti ⁴⁵	(die) Prävention des schädlichen Gebrauchs von Suchtstoffen und die Heilung von Suchtkrankheiten
Primární prevence rizikového chování ve školství	(die) Primärprävention vom Risikoverhalten in Schulen
Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy ⁴⁶	(der) Besitz von Betäubungsmittell und psychotropen Substanzen
Příklady dobré praxe programů školské prevence rizikového chování	(die) Prävention von Risikoverhalten in Schulen: Beispiele Guter Praxis
Q-RAM: Národní kvalifikační rámec terciárního vzdělávání ⁴⁷	Q-RAM: Nationaler Qualifikationsrahmen für den tertiären Bildungsbereich
Rámcová úmluva WHO o kontrole tabáku	(das) Rahmenübereinkommen der WHO zur

³⁹ celopopulační studie zaměřená na mapování aktuální situace v oblasti užívání legálních a nelegálních návykových látek

⁴⁰ publikační výstup projektu VYNSPI

⁴¹ § 283 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁴² § 285 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁴³ omnibusové šetření

⁴⁴ metodický pokyn ECDC a EMCDDA

⁴⁵ výukový program v rámci systému specializační přípravy lékařů ve smyslu zákona č. 95/2004 Sb.

⁴⁶ § 284 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁴⁷ projekt realizovaný v rámci programu OP VK – CZ.1.07/4.2.00/06.0027

	Eindämmung des Tabakgebrauchs/ (das) Tabakrahmenübereinkommen
Registr poskytovatelů sociálních služeb	(das) Register der Anbieter von Sozialdienstleistungen
Registr substituční léčby (NRULISL)	(das) Substitutionsregister (NRULISL)
Registr žádostí o léčbu (spojenou s užíváním drog/uživatelů drog)	(das) (Drogensucht-) Behandlungsnachfrageregister
Sčítání adiktologických služeb 2012	(die) Erfassung der suchtmmedizinischen Dienstleistungen 2012
Síťování vědecko-výzkumných kapacit a cílený rozvoj spolupráce mezi vysokými školami, veřejnou správou, soukromým a neziskovým sektorem v adiktologii (NETAD) ⁴⁸	(die) Vernetzung forschungswissenschaftlicher Kapazitäten und gezielte Entwicklung der Zusammenarbeit zwischen Hochschulen, öffentlicher Verwaltung, privatem und gemeinnützigem Sektor in Suchtmedizin (NETAD)
Standard substituční léčby	(der) Standard der Substitutionsbehandlung
Standardy kvality sociálních služeb	Standards der Sozialarbeitsqualität
Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů primární prevence užívání návykových látek	Standards der Fachkompetenz für Anbieter von Primärpräventionsprogrammen gegen Gebrauch von Suchtstoffen
Standardy odborné způsobilosti poskytovatelů programů školské primární prevence rizikového chování	Standards der Fachkompetenz für Anbieter von Schulprimärpräventionprogrammen gegen Risikoverhalten
Standardy odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující odborné služby uživatelům návykových látek (certifikační standardy) ⁴⁹	Standards der Fachkompetenz für Einrichtungen und Programme mit fachlichen Leistungen für Drogenkonsumenten (Zertifikationsstandards)
Standardy odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog	Standards der fachlichen Eignung der Dienstleistungen für Drogenkonsumenten
Šíření toxikomanie ⁵⁰	(die) Förderung des Drogenkonsums
Tvorba systému modulárního vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů pro pedagogické a poradenské pracovníky škol a školských zařízení na celostátní úrovni (VYNSPI) ⁵¹	(die) Entwicklung eines nationalen Modularsystems für Bildung im Bereich der Prävention von sozialpathologischen Erscheinungen für Pädagogen und Beratungsarbeiter in Schulen und Schuleinrichtungen
Úmluva o psychotropních látkách (1971)	(das) Übereinkommen über psychotrope Stoffe (1971)
Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (1988)	(das) Übereinkommen der Vereinten Nationen gegen unerlaubten Verkehr mit Suchtstoffen und psychotropen Substanzen
Vědecký citační index	The Science Citation Index (SCI) / Wissenschaftliche Zitationsdatenbank

⁴⁸ projekt realizovaný v rámci Operační programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - CZ.1.07/2.4.00/17.0111

⁴⁹ schváleny usnesením vlády z 16. března 2005

⁵⁰ § 287 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁵¹ projekt realizovaný v rámci Operační programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost - CZ.1.07/1.3.00/08.0205

Výběrové šetření o zdravotním stavu ⁵²	(die) Stichprobenerhebung über Gesundheitszustand
Vybrané aspekty drogové problematiky ⁵³	Ausgewählte Aspekte der Drogenproblematik
Vyhláška č. 102/2012 Sb., o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče	(die) Verordnung Nr. 102/2012 Samml., über die Auswertung der Qualität und Sicherheit der stationären Gesundheitspflege
Vyhláška č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů	(die) Verordnung Nr. 185/2009 Samml., über Fachbereiche der Spezialisierungsbildung der Ärzte, Zahnärzte und Apotheker und Fachbereiche zertifizierter Kurse/Schulungen
Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních	(die) Verordnung Nr. 72/2005 Samml., über die Gewährleistung von Beratungsdiensten in Schulen und Schulberatungseinrichtungen
Vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb	(die) Verordnung Nr. 99/2012 Samml., über die Mindestanforderungen an die Personalausstattung gesundheitlicher Dienstleistungen
Vyhláška MZČR č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků	(die) Verordnung des Tschechischen Gesundheitsministeriums Nr. 55/2011 Samml., über Tätigkeit der Gesundheitsarbeiter und anderer Facharbeiter
Výkladový slovník základních pojmů mezioborové školské prevence rizikového chování	Interdisziplinäre Schulprävention von Risikoverhalten: das Erklärungswörterbuch der Grundbegriffe
Výměna zkušeností a šíření dobré praxe v oblasti řízení kvality služeb pro uživatele drog (projekt CEKAS) ⁵⁴	(der) Erfahrungsaustausch und (die) Verbreitung guter Praxis im Bereich Qualitätsmanagement der Dienstleistungen für Drogenkonsumenten (Projekt CEKAS)
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu ⁵⁵	(die) Herstellung und (der) Besitz eines Gegenstandes für illegale Produktion von Rauschmitteln, psychotropen Drogen und Giften
Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem ⁵⁶	(die) Produktion und anderes Handeln mit Stoffen mit hormonaler Wirkung
Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce xxxx	(das) Jahresbericht über die Drogensituation in der Tschechischen Republik im Jahre xxxx
Výzkum (názorů a postojů) občanů (ČR k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života) ⁵⁷	Tschechische nationale Erhebung über die Gesundheitsproblematik und gesunde Lebensweise (Meinungen und Einstellungen)
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	(das Programm) Bildung für Konkurrenzfähigkeit
Základy adiktologie pro studenty všeobecného	Suchtmedizinisches Grundwissen für Studenten

⁵² šetření realizované Ústavem zdravotnických informací a statistiky v periodických intervalech od roku 1993

⁵³ Výzkum realizovaný v ČR v roce 2012

⁵⁴ projekt Centra pro kvalitu a standardy v sociálních službách (CEKAS)

⁵⁵ § 286 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁵⁶ § 288 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

⁵⁷ periodický sociologický průzkum

lékařství	allgemeiner Medizin
Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách	(das) Gesetz Nr. 108/2006 Samml., über Sozialarbeit
Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)	(das) Gesetz Nr. 130/2002 Samml. über die Unterstützung der Forschung, experimentalen Entwicklung und Innovation aus öffentlichen Finanzquellen und über Änderung anderer zusammenhängenden Gesetze (das Gesetz über die Unterstützung der Forschung, experimentalen Entwicklung und Innovation)
Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách	(das) Gesetz Nr. 167/1998 Samml., über Suchtstoffe
Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)	(das) Gesetz Nr. 372/2011 Samml., über Gesundheitsdienste und Bedingungen derer Gewährleistung (Gesetz über Gesundheitsdienste)
Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách	(das) Gesetz Nr. 373/2011 Samml., über spezifische Gesundheitsdienste
Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami	(das) Gesetz Nr. 379/2005 Samml., über Schutzmaßnahmen vor Schaden durch Tabakprodukte, Alkohol und andere Suchtstoffe
Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů	(das) Gesetz Nr. 95/2004 Samml., über Bedingungen zum Erwerb der Fach- und Spezialkompetenz zum ärztlichen Beruf des Arztes, Zahnarztes und Apothekers, in der geänderten Fassung
Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů	(das) Gesetz Nr. 96/2004 Samml., über die Bedingungen zum Erwerb der Fachkompetenz nichtärztlicher und gesundheitlicher Berufe und zur Ausübung von Tätigkeiten, die mit dem Anbieten von Gesundheitsdiensten zusammenhängen und über Änderung anderer zusammenhängenden Gesetze (das Gesetz über nichtärztliche Gesundheitsberufe), in der geänderten Fassung
Zákon č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních	(das) Gesetz Nr. 96/2004 Samml., über nichtärztliche Gesundheitsberufe

Příloha II: Česko-německý přehled relevantních institucí

Agentura pro zdravotnický výzkum ⁵⁸	(Die) Agentur für medizinische Forschung
Akademie věd ČR	Wissenschaftliche Akademie der Tschechischen Republik
Americká psychiatrická společnost	Amerikanische Psychiatrische Gesellschaft (APA)
Americká společnost pro léčbu závislostí	Amerikanische Gesellschaft für Suchtmedizin (ASAM)
Asociace klinických psychologů	(Der) Fachverband/(Die) Assoziation klinischer Psychologen
Asociace nestátních organizací (poskytujících adiktologické a sociální služby pro osoby ohrožené závislostním chováním) - A.N.O.	Fachverband/Assoziation der Nichtregierungsorganisationen (die suchtmmedizinische und soziale Dienste für Personen, die vom Abhängigkeitsverhalten gefährdet sind, anbieten)
Celní protidrogová jednotka	(die) Zoll-Antidrogeneinheit
Celní správa ČR	(Die) Zollverwaltung der Tschechischen Republik
Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze ⁵⁹	(Das) Zentrum für Suchtmedizin der Psychiatrischen Klinik der 1. Medizinischen Fakultät der Karlsuniversität und des Allgemeinen Fakultätskrankenhauses in Prag
Centrum diagnostiky, terapie a rehabilitace poruch a onemocnění spojených s užíváním návykových látek	(Das) Zentrum für Diagnostik, Therapie und Rehabilitation von Störungen und Krankheiten bedingten durch Substanzgebrauch
Centrum primární prevence užívání návykových látek	(Das) Zentrum für Primärprävention von Substanzgebrauch
Centrum pro kvalitu a standardy v sociálních službách	(Das) Zentrum für Qualität und Standards in Sozialarbeit
Centrum pro studium trestně-právních a kriminologických souvislostí s užíváním návykových látek a harm reduction intervence	(Das) Zentrum für das Studium der strafrechtlichen und kriminologischen Zusammenhänge des Substanzgebrauchs und der Risikoverminderungs-Intervention
Česká asociace adiktologů	Tschechische Assoziation der Suchtmediziner
Česká lékárnická komora	Tschechische Apothekerkammer
Česká lékařská komora	Tschechische Ärztekammer
Česká lékařská společnost J. E. Purkyně	Tschechische ärztliche Gesellschaft J. E. Purkyně's
Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost	Europäische Beobachtungsstelle für Drogen und Drogensucht (EBDD)

⁵⁸ nástupce IGA MZ

⁵⁹ Centrum adiktologie vzniklo v září roku 2005 v rámci Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze. Jeho spojením s Oddělením pro léčbu závislostí VFN v Praze pak k 1. 1. 2012 vznikla Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze.

Evropský institut pro výcvik v terapii závislostí	Europäisches Institut für Berufsbildung in Suchttherapie (EATI)
Farmakologický ústav	(Das) Pharmakologisches Institut
Grantová agentura České republiky	Tschechische Wissenschaftstiftung/Finanzhilfe-Agentur der Tschechischen Republik
Hygienická služba	Hygienischer Dienst/Gesundheitsdienst
Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ)	(Das) Institut für postgraduale Ausbildung im Gesundheitswesen
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	(Das) Institut für Kriminologie und soziale Prävention
Institut pro vědecké informace	Institute for Scientific Information (ISI) / (Das) Institut für wissenschaftliche Informationen
Interní grantová agentura (Ministerstva zdravotnictví)	Interne Finanzhilfe-Agentur (des Gesundheitsministeriums)
Klinika adiktologie 1.LF UK a VFN v Praze ⁶⁰	Suchtmedizinische Klinik der Ersten Medizinischen Fakultät der Karlsuniversität und des Allgemeinen Fakultätskrankenhauses in Prag
Komise OSN pro narkotika	(Die) Suchtstoffkommission der UNO
Kriminalistický ústav Praha	Kriminalistisches Institut Prag
Mezinárodní asociace redaktorů adiktologických časopisů	International Society of Addiction Journal Editors (ISAJE) / Internationale Gesellschaft suchtmedizinischer Redaktoren
Mezinárodní rada/výbor ⁶¹ pro kontrolu narkotik	Internationales Suchtstoffkontrollamt
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	Das Arbeits- und Sozialministerium der Tschechischen Republik
Ministerstvo školství ČR	(Das) Schulministerium der Tschechischen Republik
Ministerstvo zdravotnictví ČR	(Das) Gesundheitsministerium der Tschechischen Republik
Národní monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost	Nationales Beobachtungszentrum für Drogen und Drogensucht
Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování Policie ČR	Nationale (Anti-)Drogen Zentrale des Kriminal- und Untersuchungsdienstes der Polizei der Tschechischen Republik
Národní ústav duševního zdraví	Nationales Institut für geistliche/psychische Gesundheit
Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze	(die) Abteilung für Suchtbehandlung des Allgemeinen Fakultätskrankenhauses in Prag
Pražské centrum primární prevence	(Das) Zentrum für Primärprävention in Prag
Probační a mediační služba ČR	(Der) Bewährungs- und Mediationsdienst der Tschechischen Republik
Psychiatrická klinika	Psychiatrische Klinik
Psychiatrická společnost ČLS JEP	Psychiatrische Gesellschaft der Tschechischen

⁶⁰ Klinika adiktologie vznikla k 1. 1. 2012 spojením Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN v Praze a Oddělení pro léčbu závislostí VFN v Praze.

⁶¹ V češtině se název této instituce objevuje v obou variantách.

	ärztlichen Gesellschaft J.E. Purkyně's
Psychiatrické centrum Praha	Psychiatrisches Zentrum Prag
Rada pro výzkum, vývoj a inovace	(Der) Rat für Forschung, Entwicklung und Innovation
Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky	(Der) Regierungsrat für die Koordination der Drogenpolitik
referát drogové epidemiologie HS hl. m. Prahy	(das) Epidemiologie-Referat des Gesundheitsdienstes der Hauptstadt Prag
Republikový výbor prevence kriminality při Ministerstvu vnitra	(Der) Nationalausschuss für Kriminalitätsprävention des Innenministeriums
sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky	(Das) Sekretariat des Regierungsrates für die Koordination der Drogenpolitik
Společnost pro návykové nemoci ČLS JEP	(Die) Gesellschaft für Suchtkrankheiten der Tschechischen ärztlichen Gesellschaft J.E. Purkyně's
Společnost soudního lékařství a soudní toxikologie	(Die) Gesellschaft für Rechtsmedizin und Toxikologie
Státní ústav pro kontrolu léčiv	(Das) Staatsinstitut für Arzneimittelkontrolle
Státní zdravotní ústav	(Das) Staatsinstitut für öffentliche Gesundheit
Světová zdravotnická organizace	(Die) Weltgesundheitsorganisation (WHO)
Úřad OSN pro drogy a kriminalitu ⁶²	(Das) Büro der Vereinten Nationen für Drogen und Verbrechensbekämpfung (UNODC)
Úřad Vlády ČR	(Das) Regierungsamt der Tschechischen Republik
Ústav klinické biochemie a laboratorní diagnostiky	(Das) Institut der klinischen Biochemie und Labordiagnostik
Ústav pracovního lékařství	(Das) Institut für Arbeitsmedizin
Ústav soudního lékařství a toxikologie	(Das) Institut für Rechtsmedizin und Toxikologie
Ústav zdravotnických informací a statistiky	(Das) Institut für Gesundheitsinformationen und Statistik
Vědecká rada ⁶³	(Der) Wissenschaftsrat
Vězeňská služba ČR	(Der) Gefängnisdienst der Tschechischen Republik

⁶² dříve Úřad pro kontrolu drog a prevenci zločinnosti

⁶³ V tomto kontextu společný orgán ČAA a SNN zodpovídající za podporu realizace a dalšího rozvoje koncepce vědy a výzkumu v adiktologii.

Tento výstup lze užit v souladu s licenčními podmínkami [Creative Commons — Attribution-ShareAlike 4.0 International — CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

